

SLAV HALK MASALLARI

SLAV HALK MASALLARI

Çeviri:

ÖZDEMİR BAŞARGAN

INFO-TÜRK AJANSI
(Araştırma-Çeviri-Belge Bölümü)

Çocuk Kitapları Dizisi: 1
Ekim 1974

Bu kitapta yer alan
SLAV HALK MASALLARI,
Bulgaristan'da
Angel Karaliyçev ve Nikolay Todorov
tarafından derlenmiş,
Genço Dençev
tarafından resimlenmiş
BULGARSKİ HUDOŞNİK Yayınevi
tarafından Sofya'da
almanca olarak basılmıştır.

AGENCE INFO-TÜRK
Section de
Recherche-Traduction-Documentation

Imprimerie offset et diffusion:
COODIFF S.C.

Chaussée de Ninove, 561
Bruxelles 1080 - Belgique

İÇİNDEKİLER

BİR KARIŞ BOYLU CÜCE Bulgar Halk Masalı.....	5
YOKSUL KÖYLÜ CİNLERDEN NASIL KURTULDU Ukrayna Halk Masalı.....	19
ŞEYTANA PABUCU TERS GİYDİREN DEMİRCİ Hırvat Halk Masalı.....	29
HASTALIKLARIN GELİŞİ Bulgar Halk Masalı.....	41
KURNAZ DELİKANLI Rus Halk Masalı.....	58

BİLGİN KÖPEK	
Çekoslovak Halk Masalı.....	70
ÜÇ AVCI	
Rus Halk Masalı.....	80
İKİ KAFADAR	
Sırp Halk Masalı.....	87
KÖYLÜ VE ÜÇ BAKKAL KARDEŞ	
Çekoslovak Halk Masalı.....	100
AĞANIN SOFRASI	
Beyaz Rusya Halk Masalı...	109
HAŞLANMIŞ YUMURTALAR	
Çekoslovak Halk Masalı.....	114
BİR KÜP ALTIN	
Rus Halk Masalı.....	119
AHRET YOLCUSU ERO	
Sırp Halk Masalı.....	128

BİR KARIŞ BOYLU COCE

Bulgar Halk Masalı

Bir varmış, bir yokmuş, evvel zaman içinde kalbur saman içinde, ihtiyar bir adamla ihtiyar bir karısı varmış. Çatısında leyleklerin yuva yaptığı bir hasır kulübeleriyle, bir çift de öküzleri varmış bu ihtiyarcıkların. Üstelik öküzlerden biri kör, biri de toplamış. Tarlaları da varmış ama, üç yıldır ne ekilmiş, ne

de biçilmiş! Zavallıcıkların çocukları da yokmuş ellerinden tutacak. İhtiyar hallerinde bu çaresizliklerine üzümlü dururlarmış. Boşa koysalar olmuyor, doluya koysalar olmuyormuş. İhtiyarcığın canına bir gün tak demiş, dönmüş karısına:

- Hanım, kafama koydum, bugün ben tarlayı sürüp darı ekeceğim. Darılar boy verip tohuma kaçınca, kuşlar gelip gagalamağa başlayacak. Kuşlar tam darıların üzerine üşüşmüşken, ben de ağımı üzerlerine atacağım. On mu istersin, on beş mi...Tutup kafese koyar, pazara götürürüm. Elimiz para görür. Ne dersin? İyi akıl değil mi? demiş.

Karısı gülmüş:

- İyi düşünmüşsün, demiş, iyi ama,bugün için ne yapacağız? Evde sana öğle yemeği yapacak bir şey bile yok. İyisi mi, sen önce git de, bir kaç balık tut, tarlayı da sonra sürersin...

Bunun üzerine ihtiyar çaresiz yo-

la koyulup balık tutmağa gitmiş. Ağını atmış nehire... Bir süre sonra ağı çektiğinde bir de ne görsün, içi altın pulları ışıl ışıl ışıldayan balıklarla dolu değil mi? Bir sevinmiş ihtiyar, bir sevinmiş..."Şansımı bir daha deneyeyim," demiş, tekrar atmış ağını nehire...Ağı tekrar çektiğinde şaşkınlığı daha da artmış... Bu defa altın pullu balıklar yokmuş ama ağın içinde, bir karış boyunda bıyıklı bir çocuk sıçrayıp hopluyormuş, "baba, günaydın baba!" diye avaz avaz bağırarak...

- Sen kimsin? diye sormuş ihtiyarcık merakla.

- Ben senin oğlunum, demiş bacak-sız, bir taşın altında oturup bekledim ki, biri gelir de beni senin k Lübene götürür diye...Bekleye bekleye bıyıklarım çıktı, ama gelen giden olmadı. Ben de, eh öyleyse suyun içinde biraz gezineyim dedim, tam bu sırada sen de beni ağınla dışarı aldın. Artık beni evimize götür, çünkü

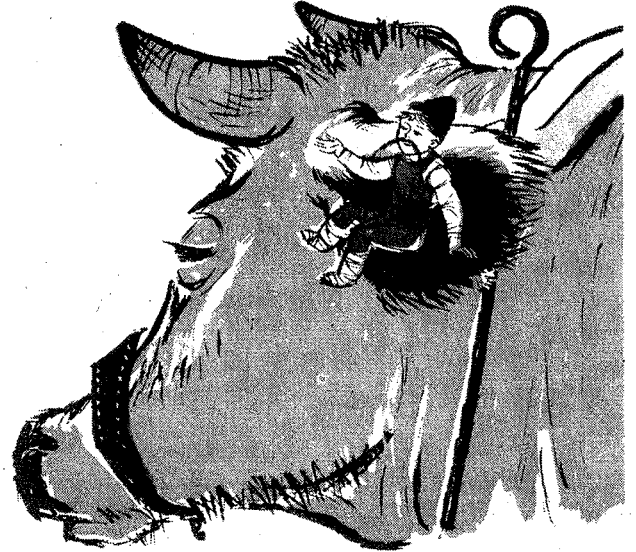
ben yolu bilmiyorum.

İhtiyar eğilmiş, bıyağından tuttuğu gibi çocuğu çekip çıkarmış, balık torbasına koyup eve götürmüş. Karısı çocuğu görünce sevincinden de-

liye dönmüş:

- Ah benim sevgili oğlum, diye haykırmış, şimdiden bıyıklı olmuşsun...Sana ne ad takalım? En iyisi, "Bir Karış Boylu Cüce" olsun senin

adın.

İhtiyar adamın da sevinçten içi içine sığmıyormuş. Onu bağrına basıp saçını başını okşadıktan sonra, kendine daha bir güvenli tarla sürmeğe gitmiş. Bir Karış Boylu Cüce, daha ilk günden hayırlı evlad olduğunu göstermiş, öğle vakti babasına bir tencere sıcak çorba götürmüş. Babası onun geldiğini görünce öküzleri durdurmuş, çorbasını sıcak sıcak kaşık-lamak için bir saban izinin içine oturmuş.

Bir Karış Boylu Cüce, biraz etrafı kolaçan ettikten sonra öküzlerden birinin kuyruğuna tutunup sırtına tırmanmış...Oradan da öküzün kulağına girip olanca gücüyle bağırması:

- Hoooo!

Öküzün biri yürümeğe başlayınca, öteki de ona ayak uydurmuş, böylece Bir Karış Boylu Cüce başlamış babasının yerine çift sürmeğe... Sabanla bir gitmiş bir gelmiş, cedvelle çizilmiş gibi dümdüz bir iz çekmiş,

sonra bir daha gidip gelmiş, bir daha, bir daha...Çift sürerken dudaklarından da keyifli bir ıslık hiç eksik olmuyormuş.

- Baba! diye bağırması bir aralık ihtiyara, sen armut ağacının altında dinlenmene bak, tarlayı ben sürerim. Eğer biri gelir de beni satınalmak isterse, hiç çekinmeden sat...Paranı almana bak, ben nasıl olsa biraz geçince yine çıkar sana gelirim.

İhtiyar uzandığı yerde hemen uykuya dalmış. Bu sırada zengin bir tüccar çıkagelmiş... Gördüklerinden öyle hayrete düşmüş ki, "çiftçi armut ağacının dibinde kestire dursun, öküzler kendi başlarına tarlayı sürsün...Olur şey değil!"

- Heeey! diye bağırması ihtiyara, bu da nesi böyle?

İhtiyar ayağa fırlamış telaşla, sormuş:

- Ne var?

- Nasıl olur da öküzler tarlayı kendi başlarına sürebilirler? Bir

türlü akıl erdiremedim.

- Gözünü açar da bakarsan, görürsün. Tarlayı öküzler değil, oğlum sürüyor.

- Nerede öyleyse oğlun? diye sormuş tüccar şaşkın şaşkın.

- Nah orada, öküzün kulağının içinde...

Tüccar öküzün yanına seğirtmiş hemen, bir de ne görsün, gerçekten "Bir Karış Boylu Cüce" öküzün kulağı içinde değil mi? Hemen ihtiyara yalvar yakar olmuş:

- N'olur, bana sat onu!

- Karşılığında ne verirsin?

- Yüz altın.

- Sattım gitti. Al da hayrını gör!

Tüccar paraları saymış, cüceyi de cebine koyup gitmiş. Ama cüce rahat durur mu? Yolda cebini fare gibi kemirerek büyük bir delik açmış ve yavaşça zengin tüccarın paçalarından aşağı süzülerek kendini yere bırakmış, yol kenarındaki çitlerin içine saklanmış. Tüccar hiçbir şeyin far-

kinda bile olmadan keyifli keyifli yoluna devam etmiş...

Cüce orman içinde biraz gezip dolaştıktan sonra bir köprüye varmış. Artık karanlık da iyice bastırmış. Onun için köprü altında gecelemeğe, ertesi gün tekrar dolaşmağa karar vermiş.

Cüce tam gözlerini kapamış ki, üç azılı haydut çıkmış.

- Bu gece, demiş birisi, adamın iki öküzünden birini çalalım. Köyün bir ucunda oturur. Ne dersiniz?

- Tamam, demiş ötekiler de.

Cüce hemen lafa karışmış:

- Beni de yanınıza alın ağabeyler.

- Sen kimsin? diye fırlamış haydutlar yerlerinden dehşet içinde, karanlığa dikmişler gözlerini... Bir de çıka çıka Bir Karış Boylu Cüce'nin çıktığını görünce, bu kez sevinmişler:

- Sen işimize iyi yararsın, diye el çırpmışlar, çoktan beri senin gi-

bi minnacık birini arayıp duruyor-
duk. Köyün kıyısındaki ahıra anahtar
deliğinden girer, kapıyı açar ve ö-
küzlerden birini dışarı çıkarırsın.
Biz de dışarıda seni bekleriz.

Dedikleri gibi de yapmışlar. Hay-
dutlar köyün kenarındaki eve gitmiş-
ler. Cüce'yi anahtar deliğinden içe-
ri sokmuş, kendileri de karanlıkta
sessizce beklemişler. Cüce içeriden
vargücüyle bir kez bağırması:

- Hırsızlar! Hangi öküzü çalayım?
Ak öküzü mü, kara öküzü mü?

- Sus be bacaksız! diye fısılda-
mış hırsızlar:

- Kara öküzü al!

Cüce kara öküzü dışarı çıkarmış.

Hırsızlar öküzü alıp dağa götür-
müşler, kesmişler, derisini yüzmüş-
ler, etini de aralarında bölüşmüş-
ler. Cüceye de öküzün işkembesi düş-
müş. Sonra oradan hızla uzaklaşmış-
lar. Cüce yakındaki vadiden aşağıya
inmiş, işkembeyi derede bir güzel
yıkamış, sonra sıcacık içine büzülüp

derin bir uykuya dalmış.

0 gece de aç bir kurtun vadiye i-
neceği tutmuş. İşkembeyi görünce ke-
yiften hoplayıp zıplamağa başlamış,
sonra da ağzını ardına kadar açıp
işkembeyi bir lokmada yutmuş. Cüce
derin uykusundan ancak kurtun kar-
nında uyanabilmiş. Gözlerini önce
bir oğuşturmuş... Zifiri karanlık...
Sonra kurtun karnında dolaşmağa baş-
lamış. Kurtun ağzına kadar gelip ta
dişlerinin arasından dışarıyı seyre
koyulmuş. Öğle vaktiymiş. Bir koyun
sürüsü ceviz ağacının gölgesinde
dinlenmekteymiş. Çobanla köpeği ise,
tehlikeden habersiz, uykudaymışlar.
Kurt körpe bir kuzunun yanına sinsi
sinsi sokulmuş. Tam kuzuyu kapacağı
sırada Cüce bağırması:

- Uyan çoban! Kurt kuzunu çalı-
yor!

Çoban sıçrayıp kalkmış, hemen kö-
peğini kurtun peşine salmış. Kurt
ormandan öteye gidememiş. Bir çalılı-
ğa gelince, bir tavşan görmüş. Cüce

bu kez de avazı çıktığı kadar bağırmış:

- Tavşan kardeş, çabuk kaç, yoksa kürkünden olacaksın!

Tavşan tabanları yağlayıp kaçmış, tabii kurtun da keyfi...

- Sen kimsin, diye sormuş, karnımda dolanıp duruyorsun, üstelik de avlarımı kaçıyorsun.

- Ben Bir Karış Boylu Cüce'yim.

- Peki benden istediğin ne?

- Beni bizim eve, ananın babamın yanına götür.

- Nerde oturuyorlar ki?

- O tarafta, aşağı köyde.

Kurt hızla yola koyulmuş. Köye varınca da, çitin üstünden Cüce'nin ana-babasının bulunduğu kulübenin avlusuna atlamış.

Cüce bu sefer de kafasını Kurt'un ağzından çıkarıp bağırmış:

- Anaaa! Babaaa! Kurtu öldürün, ama dikkat edin, karnına vurmayın.

İhtiyar baltayı kaptığı gibi Kurtu saldırmış. Ardından karısı da ka-

lın bir sopayla yetişmiş. Küt küt vurmağa başlamışlar kurta. Kurtun karnını yarmışlar, Bir Karış Boylu Cüce'yi kurtarmışlar.

Cüce, keyifli:

- Nasılsınız, diye sormuş, bıyık-

larını burarak...

- İyiyiz, demişler ihtiyarcıklar, günlerdir senden haber bekliyorduk.

- Eh sizin keyfiniz yerinde, demiş Cüce, ama ben hiç de iyi değilim...Kış yaklaşıyor, sırtıma giyecek hiçbir şeyim yok.

- Tasalanma, demiş babası, sana da giyecek bir şeyler buluruz hemen. Bıçağı alıp eline kurtun derisini bir güzelce yüzmüş.

Annesi de eline kocaman bir iğne alıp, yumuşacık, sıcacık bir kürk dikmiş Bir Karış Boylu Cüce'ye...

YOKSUL KÖYLÜ
CİNLERDEN NASIL
KURTULDU

Ukrayna Halk Masalı

Köylünün biri o kadar yoksulmuş ki, kendisi de, çoluk çocuğu da çoğu geceler aç karnına girerlermiş yatağa. Oysa zavallı köylü, çalışkanlığına müthiş çalışkanmış, sabahtan akşama kadar didinir dururmuş, ama ne hikmetse, her işinde bir uğursuzluk varmış. Ne derler, altına elini dokunsa taş kesilirmiş. Karaya vurmuş balık gibi çarpınıp sızlanırmış,

fakat yoksulluk bir türlü peşini bırakmazmış. Ya buğdayları doludan hasar görür, ya öküzleri salgında telef olur yada tavukları hastalıktan birer birer kırılırmış.

Yoksul köylünün emsali olmayan bir meziyeti de varmış, çalgı çalmakta eline kimseler su dökemezmiş. Bu nedenle düğünlere, bayramlara neşe katmak için hep onu çağırırlarmış. Ortalığa neşe saçar, halk da onun bu hizmetini karşılıksız bırakmaz, gönlünden ne koparsa verirmiş.

Günlerden bir gün yoksul köylü yine böyle bir düğünden dönmüş. Bol bol votka içmiş, neşesini bulmuşmuş. Üstelik çoluk çocuğuna da, çoktandır tadını unuttukları sucukla bir somun da ekmek getirmiş. Onların da karınlarını tıkabasa doyurduktan sonra çalgısını çıkarıp neşeli bir oyun havası çalmağa başlamış. Çocuklar da hoplayıp sıçramağa koyulmuşlar, hoplala...rilala!...

Çocuklarının neşelendiğini gö-

rünce köylü iyice keyfe gelmiş. Fakat o da ne? Çocukların arasında eciş bücüş acaip yaratıklar da oynayıp zıplamıyor mu? O kadar çokmuş ki bu uzun kollu, çarpık bacaklı, kötü bakışlı yaratıklar, saymakla biter gibi değilmiş.

Köylü hayretten donakalıp birden çalgı çalmayı kesmiş. Bunun üzerine acaip yaratıklar da, itişe kakışa kaçışarak sobanın altına gizlenmişler.

Köylü sormuş:

- Neyin nesisiniz acaip yaratıklar?

Sobanın altından cırlak bir sesle cevap vermişler:

- Biz uğursuzluk cinleriyiz. Eğer biri bir parça kuru ekmekle bir tutam tuza muhtaçsa değme bizim keyfimize! Biz yoksulluğun çocuklarıyız.

- Aha, demiş köylü içinden, demek bunlar yüzünden ters gidiyor benim bütün işlerim. Demek ki bu uğursuzlar yüzünden bizim evde herşey tam-

takır kuru bakır...

Sonra dönmüş onlara:

- Sobanın altı hoşunuza gidiyor mu?

- Nasıl gitsin? Bu dapdaracık yerde nerdeyse sıcaktan boğulacağız! Görmüyor musun ne kadar kalabalığız.

- Öyleyse bekleyin biraz, demiş köylü, size daha büyük bir yuva yapacağım.

Yoksul köylü samanlığa varıp büyük bir küp getirmiş.

- Haydi çıkın sobanın altından, demiş, yeni evinize taşının!

Cinler hemen koşup küpün içine tıkılmışlar. Sormuş köylü:

- Hepiniz de girdiniz mi içeri?

Hepimiz...Hepimiz...

- Sobanın altında topal bacaklı falan da kalmadı ya?

- Hayır, hayır... Hepimiz buradayız. Aramızda topal bacaklı falan da yok...

Köylü bu anı bekliyormuş. Birden bire küpün ağzına bir kapak geçir-

miş, kenarını da hamurla bir güzelce sıvamış. Küpü dışarı çıkartıp bayır aşağı bir armut ağacının bulunduğu yere kadar yallah yuvarlamış.

- Eh artık, diye düşünmüş kendi kendine ellerini oğuşturarak, bundan sonra işlerim rast gider, mutlu olurum.

Aradan yarım yıl, belki de daha fazla bir zaman geçmiş, Köylünün kaderi tamamen değişmiş. Buğday ekse göğüs boyu bitiyormuş. Başaklar da dolgun mu dolgun... Domuzu mu gebe kaldı, en azından oniki yavrusu oluyormuş pembe mi pembe... Tavukların her biri günde ikişer yumurta, arazisi bol bol meyve verir olmuş. Velhasıl yoksul köylünün talih yüzüne bir gülmüş bir gülmüş...

Bolluk evin kapısından pencerelelerinden taşıyormuş... Çocuklar açlıktan ağlamaz olmuş, giyim kuşamları tertemiz olmuş, düzelmiş... Komşuları hayretler içindeymişler. Bu bereketin nereden geldiğine bir türlü akıl

erdiremiyorlarmış.

Aynı köyde bir de zengin köylü yaşarmış. Zengin olduğu kadar da aç gözlü ve haset biriymiş. Bir gün yanına varıp yoksul köylüye sormuş sınıca nasıl zengin olduğunu: Bir çömlek altın mı bulmuş, yoksa bir sihirbaz mı yardım etmiş kendisine?

- Ne define buldum, ne de şeytan bir şey ihsan etti, diye cevaplamış yoksul köylü, görmüyor musun, durmadan çalışıyorum, bunun için de işlerim iyi gidiyor.

- Daha önceleri az mı çalışıyordun sanki?

- Yine çalışıyordum ama...

Yoksul köylü, dayanamamış, sırrını açmış:

- ... uğursuzluk önüme çıkıyordu, engel oluyordu. Ne yaptıysam hepsinde zarara soktular. Ama onları defettiğimden beri her işim tıkırında gidiyor.

Zengin köylü sormuş yine merakla:

- Peki, nasıl oldu da, onları ba-

şından defedebildin?

Köylü olup bitenleri birbir anlatmış.

- Ya küpü nereye götürdün?

- Vadide, kuru bir armut ağacının altında yatıp duruyor.

Zengin köylü öğreneceğini öğrendikten sonra hemen fırlayıp soluğu vadide almış. Küpü bulmuş, kapağını açivermiş:

- Çıkın artık dışarı! demiş, tekrar o köylüye gidin. Çok zengin oldu. Sizlerin de hasretine dayanamıyor.

Oğul veren arılar gibi cinler küpten dışarı fırlamışlar, ulumağa başlamışlar.

- Hayır, hayır... Biz ondan korkarız. Yine bir hinoğluhnluk düşünür, bu sefer hepimizi mahveder. Ama sen iyi bir adamsın, bizi kurtardın. Biz sana gelmek istiyoruz.

Bu cevap üzerine zengin köylünün yüreği ağzına gelmiş, hemen oradan palas pandiras kaçmağa başlamış.

Cinler de peşinde...Perişan ve bitik bir halde nefes nefese varmış evine, içeri dalar dalmaz da kapıyı ardından sürgülemiş.

Ama uğursuzluk cinleri bunlar... Kapının yarıklarından, deliklerinden süzülüp içeri girmişler, köşe bucak

gizlenmişler. Öyle bir gizlenme ki, kim bulursa aşkolsun!

Gel zaman git zaman, fırında üreyen hamamböcekleri gibi çoğalmışlar, çoğalmışlar...

Onlar çoğaldıkça zengin köylü daha fakir düşmüş. Sığırları kırılmış, atları çalınmış, koyunlarını kurtlar kapmış. Üstüne üstlük bir gece de evi yanmış, bir çöpünü bile kurtaramamış.

Haset zengin, öteki köylünün eski halinden de perişan duruma düşmüş, bir lokma ekmeğe muhtaç olmuş... Ama ne demişler: Son pişmanlık fayda vermezmiş.

ŞEYTANA PABUCU TERS GIYDİREN DEMİRCİ

Hırvat Halk Masalı

Bir köy demircisinin güzel bir bağı varmış. Bazen az, bazen çok, ama her yıl en azından yüz fıçı şarap verirmiş. Bir sene, tam bağ bozumundan önce, bir dolu düşmüş, bütün üzümleri mahvetmiş. Demirci çok üzül-müş, ama:

- Ne yapalım, allah verdi, allah aldı diye kendi kendini teselli etmiş.

Doludan kurtulan üzümleri toplayıp bir güğüm şıra sıkmış. Sonra da kendi kendine:

- Başıma bu felaket geldikten sonra, ben de bu tatlı şırayı alıp yolda ilk karşılaştığım biriyle sonuna kadar içeceğim, demiş.

Yola koyulduktan biraz sonra karşıdan bir yabancı çıkagelmiş. Selam dahi vermeden demirciyi hor gözlerle şöyle bir süzmüş, sonra:

- Demirci, demiş, evindeydin, seni aradım. Bağda olduğunu söylediler. Ben de seni aramağa çıktım.

- Kimsin, kimlerdensin, benden ne istersin?

- Ben azrailim ve de seni isterim. Bir korkudur almış demirciyi...Ama hemen de kendini toparlamış:

- Ah sevgili azrail, demiş, bu yıl bağımı bahçemi dolu vurdu. Çoğu yıllar yüz fıçı şarap çıkarırdım. Ama bu yıl nasip olmadı. Ben de karar verdim. Eve giderken yolda ilk kime raslarsam, hem onun şerefine, hem de kendi şerefime şu şırayı içmeyi kafama koydum. Bunun için senden rica ediyorum: Beni reddetme, gel otur,

şu fıçıyı içip bitirelim. Benimle göreceğin ne hesabın varsa, ondan sonra göre.

Azrail bu öneriden çok hoşlanmış. Yolun bir kenarına karşılıklı oturmuşlar. Fıçıyı bir demirci kafasına dikip azrailin şerefine içiyormuş, bir de azrail dikip demircinin şerefine... Böylece karşılıklı içip sohbeti koyulaştırmışlar. Birbirlerine türlü hikayeler anlatmışlar. Demirci bu arada zaman kazanıp şu azrailin pençesinden nasıl kurtulacağını hesaplamış. Nihayet azraile sormuş:

- Herkesin dediğine göre, sen kendini en minnacık deliklere bile sokup gizlenebilirmişsin, senin için hiçbir engel yokmuş... Doğru mu bu? Öylesine iriyarısın ki, hiç böyle bir şeyin olabileceğine inanasım gelmiyor.

- Evet, demiş azrail, duydukların doğru. Ben her yere sığarım. Döküz kilitli ve sürmeli kapının arkasına kendini saklasan, ne yaparım ederim,

bulurum seni.

- Olur şey değil, demiş demirci, ölmeden önce bu mucizeyi gözlerimle görmek isterdim. Örneğin şu küçük fıçının içine girebilir misin?

- Onun da lafı mı olur? demiş azrail, demesiyle de ufalıp incelip tapa deliğinden süzülüp fıçının içinde kaybolması bir olmuş. Demirci de zaten bunu beklermiş. Hemen tıpayı deliğe tıkamış ve evin yolunu tutmuş. Azrail fıçının içinde yalvar yakar olmuş... Dışarı bırakırsa demircinin canını almayacağına sözler vermiş. Ama demirci hiç yaş tahtaya basar mı? Eve varınca fıçıyı bir çiviyle duvara asmış, hiç kimsenin erişemeyeceği kadar yüksek bir yere.

Azrail fıçıya hapsoldü olalı, yer yüzünde de kimse ölmez olmuş. Allah hemen işin farkına varmış. Böyle giderse, kalabalıktan insanlar birbirini yiyecek... Şeytanı çağırtmış, derhal demirciye gitmesini, kendisini allahın yanına çağırmasını emret-

miş. Ne cüretle azraili fıçıya hapsedtiğini soracaktı.

Şeytan demircinin yanına varmış:

- Demirci be! demiş, allah beni sana gönderdi. Allahın yanına varıp azraili niçin içeri kapadığını anlatacaksın. Onu fıçıya kapamakla iş göremez hale sokmuşsun. Eğer iyilikle gelmezsen, seni zorla sürükleyip götüreceğim.

Demirci cevap vermiş:

- Allahın emri başım üstüne. Ama izin ver de başladığım şu odun kesme işini bir bitireyim. Sonra Allah'a hesap vermek üzere seninle gelirim. Ha bir de ateşi körüklememe yardım et de, işim bir an önce bitsin.

Şeytan kabul etmiş, ama nasıl yardım edebileceğini göstermesini istemiş demirciden. İşliğe gittiklerinde, demirci:

- Şu körüğün içine gir, demiş, ben demir döverken sen de üfle!

Şeytan körüğün içine girer girmez demirci hemen hava deliğini kapamış

ve başlamış körüğü çalıştırmaya...
Körük açılıp kapandıkça şeytan iç-
ride öyle pataklanmış ki, cehenneme
dönecek hali kalmamış...

Daha bu olay kapanmadan, Allah bu kez de demirciye üç şeytanını birden göndermiş. Şu demirci delisi mutlaka yaptıklarının hesabını vermeliymiş! Hem azraili fıçıya hapsed, üstelik de şeytanı bir güzel patakla!...Bu kadarı da olmazmış!

Üç şeytan demircinin yanına varmışlar, onu avluda odun keserken bulmuşlar.

- Hey demirci! diye seslenmişler, bizi Allah gönderdi seni ona götürelim diye... Eğer iyilikle gelmezsen, zorla sürükleyip götüreceğiz.

Cevap vermiş demirci:

- Allahın emri başımın üstüne... Ama ne olur, şu ağacı yarmama yardım edin de, kışın çocuklarım soğuktan donmasınlar.

- Tamam kabul, demiş şeytanlar, ama önce bize göster ne yapacağımızı, çünkü biz bugüne kadar hiç odun yarmadık.

- Kolay... İçinizden birisi elle-

rini kama gibi ağacın yarığına soksun.

Şeytanlardan biri denileni yapmış. Demirci baltasını yarıktan çekince, elleri mengeneye girmiş gibi sıkışıp kalmış.

- Kımıldama, öyle dur, demiş demirci, ben diğer ucu da yarıncaya kadar...

Ağacın öteki tarafını da yarmış, oraya da aynı hileyle öteki şeytanın ellerini sıkıştırmış.

Son olarak ağacın ortasına da bir yarık açmış. Sonuncu şeytanın da elleri oraya sıkışıp kalmış. Demirci sonra çocuklarını çağırmış, herbirinin eline birer sopa vermiş, bunlarla üç şeytanı da gözlerini kör, kulaklarını sağır edinceye kadar dövmelerini söylemiş. Bunun üzerine şeytanlar ağlayıp sızlamağa başlamışlar. Eğer demirci kendilerini salıverirse, hiç dokunmayacaklarına, rahat bırakacaklarına söz vermişler. Demirci de acımış hallerine, üçünü

de serbest bırakmış.

Şeytanların dördü de üzüntülü ve bitkin bir şekilde cehenneme dönmüş. Demirci de böylece kurtulmuş bu davetsiz misafirlerden. Sakin ve rahat bir hayat sürmüş. Çok yaşlanmış. Artık yaşamak çekilmez hale gelince de kendiliğinden cehennemin yolunu tutmuş.

Cehennem kapıcısı, gözetleme penceresinden sormuş:

- Kimsin?

- Ben sizin getirtmeğe uğraştığınız köy demircisiyim. Azraili fıçıya tıktığım için allahın hesap sormak istediği demirci...

Kapıcı şeytan bunu duyunca korkudan ödü patlamış. Demirci içeri girip de cehennemin altını üstüne getirmesin diye ne bulduysalar yığımlar arkasına kapının.

- Defol git! diye bağırılmış kapıcı, senin gibilere yer yok burada.

Demirci bu kez de cennetin yolunu tutmuş. İçeriden cennet meleği sor-

muş:

- Kimsin sen? Ne istersin?

- Ben azraili fıçıya tıkayan köy demircisiyim. Allaha olan hesabımı vermek istiyorum.

- Defol, defol git! diye bağırılmış cennet meleği, burada senin gibilere yerimiz yok!

- Ama, etmeyin eylemeyin, diye yalvar yakar olmuş demirci, izin verin de cennete hiç değilse şöyle bir göz atayım. Orada insanların halleri nasıl bari onları göreyim.

Melek cennetin kapısını biraz aralamış...Aralar aralamaz da demirci meleğin koltuk altından sıvışıp cennete dalmış.

İçeride bir yerde eski elbiseler yığılıymış. Onların arkasında, çok eskiden dilencinin birine hediye ettiği kendi pantolonunu görür görmez tanımış. Üstüne oturmuş.

Fakat cennet meleği, ille de demirciyi kapıdışıarı etmek istiyormuş:

- Topla pılını pırtını, defol bu-

radan diye bağıriyormuş.

- Gitmek istemiyorum, diye cevap veriyormuş demirci, burada pantalonunun üstünde oturup kalacağım.

Cennetin kapıcısı bu durumda ne yapacağını şaşırılmış. Allaha gidip, azrailini bir fıçıya hapseden demircinin gizlice cennete girdiğini, üstelik orada da kalmak istediğini bildirmiş:

- Bir zamanlar bir dilenciye he-diye ettiği pantolonunu da bulmuş orada, üstüne oturmuş, "bir yere kıpırdamam," diyor.

- Öyleyse rahat bırak onu, bu-yurmuş Allah, o kadar sert ki bu a-dam, yeryüzünde bize çektirmede-ği kalmadı, bir de burada kafasını kızdırırsak, kim bilir ne korkunç na-neler yer. Kalmasına izin veriyorum!

İşte böylece kapağı atmış cennete bizim şeytana bile pabucu ters giy-diren demirci!

HASTALIKLARIN GELİŞİ

Bulgar Halk Masalı

Bir zamanlar yeryüzünde hastalık diye bir şey yokmuş. İnsanların ölü-mü, ya yaşlanmaktan, ya savaşta vurulmaktan yada herhangi bir kazadan olurmuş; örneğin, atın gemi azıya al-lıp sürücüsünü yere çalması, bir a-rabanın yolcularıyla birlikte uçuru-ma yuvarlanması yada azgın bir boğanın birini boynuzlaması gibi...

Yine eski zamanlarda, kentin bi-rinde, evde kalmış iki yaşlı kadın varmış. Gel zaman git zaman, her i-

kisi de son derece yoksul düşmüşler. Çünkü tatlıya ne kadar düşkünseler, isten de o kadar nefret ederlermiş. Evlenememeleri de bu yüzdenmiş.

Böyle giderse bir gün açlıktan öleceklerini farkedince, kardeşlerden biri diğerine:

- Biliyor musun, kardeş, demiş, bizim için tek çıkaryol, hastalık ateşi olmak...Birin vucuduna girip onu titretmeğe başlayınca, yatağa düşürünce, akrabaları kendisine yiyeceklerin, içeceklerin en güzellerini taşırlar. Hasta bunları yedikçe bizim midemize gider.

- Peki, diye cevaplamış diğeri, hepsi iyi de, ateş nasıl olacağız? Aklım ermiyor...

- Eğer terli bir insan soğuk su içer, ham erik veya yeşil bir meyve yerse, bozulmuş et yerse, biz de onun vucuduna girer, kendisini sarsmağa başlarız. Kızgın güneşte ona öyle soğuk hava hohlarız ki, otuziki dişine keman çaldırırız, çok soğuk

havalarda onu öylesine yakarız ki, hamamdaymış gibi ter döker... Ateşli hastalar çok yorgun ve bitkin düşeceklerinden, kendilerini iyi beslerler. Biz de onların kesesinden bol bol yer, günümüzü gün ederiz. Haydi elini çabuk tut. Yola çıkar çıkmaz rastladığımız ilk insanı yakalayıp şöyle bir adamakıllı silkeleyelim.

Dediklerini de yapmışlar. Şehre giriş yerinde bir kanapeye oturup beklemeğe başlamışlar, bir süre sonra iki adam yaklaşmış: biri zengin bir tüccar, diğeri yoksul bir değirmenci. İki tembel kadın gizlice yaklaşmışlar, sessizce iki erkeğin vucutlarına girmişler. İlki tüccarın, öteki de değirmencinin kalblerine yerleşmişler. Sonra şiddetle sarsaklayıp silkmeğe başlamışlar. Öyle ki, zavallıların dişleri birbirine vuruyormuş...İnlemişler, sızlanmışlar, kendilerini eve dahi atamayacak kadar bitkin düşmüşler.

Tüccarın karısının ve çocukları-

nın elleri ayakları birbirine dolaşmış. Hemen tüccarı kuştüyü yataklara yatırmışlar, başının altına da ipek yastıklar koymuşlar, atlas yorganlar örtmüşler. İçi ısınsın diye ne lazımsa taşımışlar...

Rahatsız olduğunu öğrenen akraba ve dostlarından birisi bir şişe kanyak, bir diğeri mahzende yıllanmış kırmızı şarap, üçüncüsü nefis bir domuz sucuğu, dördüncüsü kendi elle-riyle yaptığı peynir tatlısı, beşin-

cisi şerbet, elma ve diğerleri de çeşit çeşit meyveler, daha pek çok nefis şeyler...Herkes herşeyin en iyisini getirmiş. Zenginliğinden dolayı tüccara çok itibar ediyorlarmış. Onun zangır zangır titrediğini gören dostları çok üzülyörlarmış. Çünkü güne değin herhangi bir kimsenin a-
teşten böylesine titremesi görülmüş şey değilmiş. Tüccar uzun süre yatakta yatmak zorunda olduğundan eşi dostu o kadar çok şey getirmişler ki bunlarla bir dükkan açılabilirmiş.

Bu kadar güzel şeyleri gördükçe hastalık ateşinin ağzı sulanıyor, hastayı daha kuvvetle sarsıyormuş... Sonra dinlenmesi için birazcık rahat bırakıyormuş. Ateş hastayı rahat bırakır bırakmaz, hasta kendini biraz toparlıyor, iştahı açılıyormuş. Hem de öyle bir açılıyormuş ki, herkes bu kadar yiyeceğin nereye gittiğine bir türlü akıl erdiremiyormuş. Oysa aslında bütün yiyecekleri içecekleri bitiren, hastalık ateşi'ymiş...Lanet

ateş öylesine yiyip içiyormuş ki, tüccarın karnı şiştikçe şişiyormuş, sonunda kendisini kaldırabilmek için sedye gerekmiş. Tüccar eskisinden yüz misli uykucu ve tembel olmuş... O kadar rahat yatağa, o kadar nefis içki ve yemeklere kavuşunca tembel ve uykucu olmayıp da ne olsun?

Tüccarın karısı hastayı silkeleyip kendine getirmeğe çalışırmış:

- Uyan be adam, kalk artık! Yüzünü yıkayasın diye su getirdim. Kırmılda biraz, avluya çık. Temiz hava al da iyileş. Üç yıl oldu hâlâ yatıp duruyorsun, herif! Gece demeyip, gündüz demeyip uyuyorsun. Hepimizin yediğinden de fazla yiyorsun, üstelik hiç de bir yararını görmüyorsun. Karnın şiştikçe şişiyor, fıçıya döndün.

- Ah hanım, diye fısıldarmış tüccar işitilmeyecek bir sesle, hangi kör görmek istemez ki? Ben de ayağa kalkmak, gezip dolaşmak isterim. Şu müsibet enseme bineli hepten uykucu oldum. Uyandığım zaman beni tekrar

yakalıyor, sallıyor. Sallayıp silkelemekten vazgeçtiği zaman da öyle bir acıkıyorum ki, sanki içimde doymak bilmez bir ejderha var. Yiyorum, yiyorum, ne kadar çok yersem, kendimi o kadar hantal hissediyorum, o zaman da tekrar uyku bastırıyor. Öyle ki, kim olduğumu ve nerede olduğumu bilemiyorum. İşte bunun için, hanımcığım, yataktan çıkamıyorum.

- Tekrar sağlığa kavuşman için ne yapmamız gerek, adam? Şimdiye dek doksan dokuz doktor çağırdık, hiçbir derdine deva bulamadı. Bana izin ver, sana öyle bir bilgiç kadın getireyim ki, ne derdin varsa söylesin. Belki o zaman iyileşirsin.

- Çağır onu hanım! Falcıları, ilaç yapan kocakarıları, doktorları, dervişleri, papazları çağır! Kimi görür, kimi işitirsen çağır ki, artık tekrar iki ayağımın üstüne geleyim.

Bunun üzerine karısı uzaktan tanıdığı yaşlı yoksul bir nineye git-

miş. Kocasının ağır hastalığını anlatıp yardımını istemiş, alıp kocasına getirmiş. İhtiyar kadın derdini adamakıllı sorup sorduğuktan, ne yiyip ne içtiğini sorduktan sonra:

- Eğer, demiş, söylediklerimin hepsini tutarsan, sabırla tahammül edersen, sana yardım ederim.

- Ah anacığım, diye inlemiş hasta, itaat ne döz, dediklerinin hepsini yerine getireceğim. Yeter ki sen beni bu dertten kurtar.

- Hiç üzme kendini evlad, demiş nine, söz dinlersen üç gün içinde tekrar iki ayağın üstüne kalkarsın. Ve çekmiş gitmiş.

Evine gelince çitin yanından bir avuç pelinotu toplamış, kaynatıp suyundan hastaya getirmiş. Bir bardak dolusu verip:

- Bunu aç karnına içersin, demiş.

Hasta bu zıkkım gibi acı şeyi içince allakbullak olmuş:

- Ah anneciğim, diye inlemiş, bana verdiğin zehir ne böyle?

- Merak etme oğul, sabret, demiş nine, vücuduna girip yuva yapan ateş seni asla bırakmaz, eğer tatlı ve lezzetli şeyler yiyip içersen. Onu defetmek için acı ve ekşi şeyler yiyip içmelisin. Artık kuştüyü yatakta

yatmaktan da vazgeç. Hasır üstünde yatıp kayaları yastık yap kendine. İki gün süreyle de benim çayından başka bir şey içme, bak görürsün, nasıl kaçıp gider bu meret.

Hasta, ihtiyarın öğüdünü tutmuş. Hiçbir şey yememiş, sadece acı pelinotu suyu içmiş. Üçüncü gün yaşlı kadın tekrar gelmiş. Tüccarı avluda hasır üstünde yatar bulmuş. Bir kova soğuk su almış, yanına yaklaşır başından aşağı boca etmiş. Tüccar dehşetle fırlayıp kalkmış yerinden. Fırlamasıyla da eski sağlığına yeniden kavuşması bir olmuş.

Fakat soğuk sudan asıl hastalık ateşi dehşete kapılmış, öyle ki, tüccarın vücudundan fırlar fırlamaz, yaşlı kadının vücuduna dalmış:

- Bekle görürsün, kaltak cadı, demiş içinden, seni de zangır zangır titreteyim de gör! Madem ki rahatımı ve lüks hayatımı elimden aldın...

Tüccar her geçen saat biraz daha iyileşiyor, neşesine kavuşuyormuş:

- Daha nice nice yıllar yaşayasın nine, demiş, ihtiyar kadını çil çil altınlarla mükafatlandırmış.

Yaşlı kadın altınları aldıktan sonra yola koyulmuş. Yolda giderken kendisini ateş yakalamış ve titremeğe başlamış. O kadar ki zavallı kadın kendisini eve dahi zorlukla atabilmiş. Ocağın yanında kupkuru yere serilmiş, dönüp kıvranmış, titremiş, ateşin şiddetinden ağzında kalan iki tane diş birbirine vurarak takırdıyormuş. Sonra güçlkle yerinden kalkmış. Tüccara yaptığı iltaçtan bir bardak, bir bardak daha içmiş.

Ateş, ihtiyarın o acı meretten birbiri ardına içtiğini, üstelik yumuşak yerlerde yatmadığını farkedince çileden çıkmış, ihtiyar kadını bırakıp zengin bir adamın vücuduna girmek için yeniden yola koyulmuş.

İhtiyar kadının şöhreti öyle yayılmış ki, artık ateşli bir hastalığa yakalanan herkes derhal onu çağır-

rır olmuş. Hastalara kendi yaptığı pelinotu suyundan veriyor, hastalıkları derhal yok ediyormuş. Ateş, artık, tüccarda olduğu gibi lüks hayatını yıllarca sürdüremiyormuş.

İhtiyar kadının artık kendisine rahat vermeyeceğine kanaat getirince, başka bir yere, kimsenin ken-

disini defetme yolunu bilemeyeceği bir yere göçetmeğe karar vermiş.

Şehrin kapısında bir de ne gör-sün, kızkardeşi de kendisi gibi ba-şını almış, başka yerlere göçüyor mu?

Birbirleriyle kucaklaşmışlar, ay-rı yaşadıkları yıllarda neler yap-tıklarını sorup sormuşlar.

Birincisi, zengin tüccarın vücu-nda iyi bir yaşam sürdüğünü, ihti-yar kadının kendisine ne kötü oyun-lar ettiğini anlatmış. Sonra diğer ateş'in bu süre içinde neler yapı-bildiğini sormuş.

- Ah sorma bacı, diyerek halinden şikayete başlamış ikinci ateş, baş-langıç hiç de iyi olmadı. Değirmen-ciyi titretmeye başlayınca hemen de-ğirmenine gitti, soğan alıp havanda ezdi, üstüne sirke döktü ve bu zık-kımı bir solukta içti. Şeytanlar ko-valasın, az kaldı beni zehirleyecekti. Bu da yetmiyormuş hibi, ateş ve-rince, çırılçiplak soyundu, kendini

değirmenin buz gibi suyuna attı. Ne-redeyse soğuktan kazık kesilip öle-cektim eğer kaçmasaydım...

Onu terkettikten sonra zengin bir kadına gittim. Üç yıl titrettim onu, bol bol yedim içtim...İyi güzel ama, değil mi ki şu kocakarı var, artık bu şehirde yaşanmaz. Nerede olursam olayım peşimi bırakmadı. Birinin içine mi girdim, hemen onu çağırıyor-lar. Hiç iyi günüm olmasın diye bana hep acı zehir içirdiler. Artık daya-nılacak gibi değildi, bu şehirden u-zaklaşmağa karar verdim.

- Ben de bu kocakarıdan kaçıyor-um. Böyle cadıların, ottan ilaç ya-pın kocakarıların olmadığı bir yere gitmek istiyorum.

- Ne dersin bacı, bundan böyle istersen beraber yaşayalım. Yerleş-ecek birini bulursak, onu her ikimiz sırayla sarsarız, silkelerez. Fakat mutlaka zengin birini bulmalıyız, bıkcncaya kadar rahat bir yaşam sür-mek için...

- Haklısın, demiş birincisi, fakirlerin içinde yaşanmıyor. Diyelim ki yoksul birini soğuktan titrettim, ne yapar o? Baltayı kaptığı gibi, terle yununcaya kadar ağaç keser, bense onun iki misli daha fazla terlerim.

- Yada, diye sözü kesmiş, ikincisi, birini kor ateşin içine koysam, benim değirmenci gibi, hemen soğuk suya atlar, ben de soğuktan kazık kesilirim.

- Ama kardeşim, bak sana bir şey daha söyleyeyim.

- Söyle bakayım, senin şu kurnaz kafan yine ne hinoğluhinlik düşündü?

- Biz belli bir zaman daha böyle yapalım, ama sonra kendimize birer koca bulalım. Dünyaya çocuklar getirelim, onlara da sanatımızı öğretilim ki, insanları hep hasta etsinler, kendileri de rahat yaşasınlar.

- Çok iyi düşündün bacı! Hay aklınla bin yaşayasın. Ama dua edelim de, şu otsuyu zikkımından ve soğuk-

sudan allah bizi korusun.

Bu kötü niyetlerle iki fesat kardeş başka bir kentin yolunu tutmuşlar. İnsanlar hastalık ateşinden nasıl kurtulacaklarını öğreninceye kadar ikisi de şahane bir hayat sürmüşler. Sonunda kendileriyle evlenecek iki enayi bulmuşlar. Pek çok oğulları, kızları olmuş... Böylece çeşit çeşit hastalıklar, sarılık gibi, öksürük gibi, romatizma gibi, kızamık gibi, bütün dünyaya yayılmış...

KURNAZ DELİKANLI

Rus Halk Masalı

Bir varmış bir yokmuş, evvel zamanda ihtiyar bir anne varmış. Hem pintiymiş, hem de koyun gibi safmış. İki oğlundan biri genç ölmüş, diğeri yanında yaşar, çiftçilik yaparmış.

Bir gün oğlu evde yokken bir asker kapıyı çalmış. Çok uzaklardan geldiği için yorgunluktan yıkılacak gibiymiş, üstelik kurt gibi de açmış. İhtiyar ana kapıyı açıp sormuş:

- Ne istiyorsun?

- Anacığım, izin ver de bu geceyi sizde geçireyim.

- Ah evladım, sana verecek hiç yerimiz yok.

- Öyleyse anneciğim, hiç olmazsa yiyecek bir şeyler ver.

- Ah evladım, sana ne vereyim? Kelin ilacı olsa kendi başına sürer!

Asker üzgün ve hayal kırıklığına uğramış bir şekilde tersyüz dönmüş. Tam gideceği sırada, yaşlı kadın sormuş:

- Hey asker, nereden geliyorsun?

- Ahretten geliyorum.

- Ahretten mi? Benim bir oğlum vardı, geçen yıl öldü. Acaba ahrette ona rastladın mı?

- Nasıl olur da rastlamayayım. En iyi arkadaşımdır. İkimiz bir yatakta yatarız.

- Ah sevgili evladım, oralarda ne yapıyor?

- Turnalara bakıyor anneciğim!

- Ah zavallı yavrum! diye içini çekmiş ihtiyar.

- Evet, şanssı kötü gitti, çünkü turnalar hep dikenli çalılara kaçıyor, oğlun da arkalarından koşmak zorunda kalıyor. Böylece üstbaş kalmıyor yırtılmadık.

- Ah perişan yavrum benim!

- Öyle!... Dilenci gibi dolaşıp duruyor.

- Dinle evlatlık, bir top yünlü kumaşım var. Bana bir iyilik yap, şu kumaşı ahrete götür de oğluma ver, kendine yeni bir şeyler yaptırırsın!

- Memnuniyetle anneciğim, demiş asker, kumaşı aldığı gibi toz olmuş.

Akşam vakti ikinci oğlu tarladan dönmüş:

- Ah çocuk, diye hemen başlamış ihtiyar, biraz önce beni genç bir asker ziyaret etti. Öteki dünyadan geliyormuş. Senin ölmüş kardeşine götürsün diye bir top kumaş verdim kendisine.

- Anneciğim, deli misin, ne yaptın öyle, diye haykırmış delikanlı. Bak sana diyeyim: senin yanında ben

daha fazla kalamam! Çok uzaklara gideceğim. Yeryüzünde senden daha aptal bir kadın var mı? Deneyeceğim. Eğer varsa, geri gelir, ömrümün sonuna kadar seni korur beslerim. Bulamadığım takdirde gayri beni beklemene gerek yok, çünkü artık gelmeyeceğim demektir.

Böylece annesine sırtını çevirip yola koyulmuş delikanlı, gözden kaybolmuş.

Gezip dolaştıktan sonra bir zengin evine varmış. Çitin üzerinden içeri bakmış. Avluda dişi bir domuz oniki yavrusunu gezdiriyormuş. Delikanlı içeri girmiş, dişi domuzu eğilerek selamlamış.

Evin kadını merdivenin sahanlığında duruyormuş. Delikanlının hareketini görünce başlamış kahkahalarla gülmeğe. Hizmetçisine buyurmuş:

- Koş Marika, sor şu aptal herife, domuzun önünde niçin eğilip selamladığını...

Marika avluya koşup delikanlıya sormuş:

- Hey aptal kafalı, anaç domuzu niye selamladın?

- Lütfen, demiş delikanlı, hanımefendinize söyleyin: domuzunuzu düğüne davete geldim. Sizin domuz bizim domuzun kızkardeşidir. Bizim domuzun düğünü var da... Bunun için hanımefendinizden rica ediyorum: domuzuna izin versin, düğüne gelsin... Tabii yavrularını da getirebilir.

Hanımefendi dalikanlının niçin geldiğini öğrenince, gülmekten kendini alamamış:

- Böyle aptal kafalı birini hayatımda görmedim, demiş gözyaşlarını silerek. Başka çare yok, bırakayım, gitsinler de, halk da bunlarla iyice bir alay etsin. Dinle Marika: Çabuk domuzu temizle. Başına benim şapkamı giydir. Kolyemi de boynuna tak. İrgata da söyle, atı arabaya koşsun! Komşular, domuzumun düğüne bile yaya gitmediğini görsün.

Marika domuzu temizlemiş, ırgat, domuzu oniki yavrusuyla birlikte arabaya yükledikten sonra dizginleri vermiş delikanlıya. Delikanlı atları kamçılacağı gibi tırıs sürüp gitmiş.

Evin beyi bu sırada avda bulunuyormuş. Akşama doğru eve dönmüş. Karısı kendisini karşılarken gülmekten de kırılıyormuş:

- Ak kocacığım, evde olsaydın da görseydin, neler oldu burada? Aptalın biri geldi, domuzun önünde selamlayıp durdu. "Sizin dişi domuzunuz," dedi, "bizim domuzun kızkardeşi. İzin verin de düğüne götürüyüm, çünkü bizimki evleniyor."

- Sen de izin mi verdin?

- Tabii! Domuzu ve yavrularını verdiğim gibi, arabayı da emanet ettim, hayvanları yaya götürmesin diye...Görsen, gülmekten kırılacak bir haldi!

- Nereden geldi bu delikanlı?

- Bilmiyorum.

- Be kadın, ortada bir aptal var-

sa o da sensin. Şimdi ben nasıl bulurum onu?

Sinirli sinirli atına atlamış, arabanın izine doğru sürmüş. Üç saat sonra arabaya yetişmek üzereymiş ki, neler olacağını kestiren delikanlı, arabadan atlayıp atları çalılardan bulunduğu yan tarafa sürmüş. Kendisi de yolun kıyısına sinmiş, fesini çıkarmış ve kuru küçük bir dalın üstüne koymuş. Atlı yaklaşıp durmuş:

- Hey delikanlı, diye ünlemiş, hiç buradan domuz yüklü bir arabayla akıl kumkuması biri geçti mi?

- Evet evet geçti, ama şimdiye kadar çoktan yol alıp gitmiştir, üç saat oldu geçeli.

- Ne tarafa gitti? Yetişebilir miyim?

- Zannetmiyorum, çünkü burada pek çok dörtyol ağzı var. Sen de bu yöreleri tanımazsın.

Adam ne yapması gerektiğini düşünüp taşınmış:

- Dinle delikanlı, demiş, hırsız

benim yerime sen yakalar mısın? Eğer onu bana araba ve içindekilerle geri getirirsen seni fazlasıyla memnun ederim.

- Yapamam kardeşim, burada kalıp ağamın doğan kuşunu korumak zorundayım.

- Nerede doğan?

- Fesimin altında.

- Peki, ben senin yerine doğan'a baksam?

- Olmaz ağabey, sen uçurursun. Çok kıymetli bir kuş. Ağam sinirli adamın biri, sonra beni dayaktan geçirir.

- Bu kuşun fiyatı ne?

- Bin Ruble.

- Yani kuşu uçurursam, sana bu kadar ruble ödemem gerek, değil mi?

- Şimdi öyle söylersin, ama sonunda ben cepten ödemek zorunda kalırım.

- Ne güvensiz adamsın sen be! Al sana Bin Ruble, atımı da al, düş hırsızın peşine. Ben de bu arada do-

ğan'a bakarım. Zaten hayli yorgunum.

Kurnaz delikanlı almış parayı, atladığı gibi ata ormanda kaybolmuş. Adam ise bir ağacın dibine oturmuş, dikkatle fesi koruyormuş. Güneş batmış, karanlık basmış, delikanlı hâlâ dönüp gelmemiş.

Adam düşünmüş kendi kendine:

"Yahu ne pahalı doğanmış bu, bir göreyim hele..."

Fesi kaldırıncı altında kuru çöpten başka bir şey olmadığını görmüş, saçını başını yolmağa başlamış:

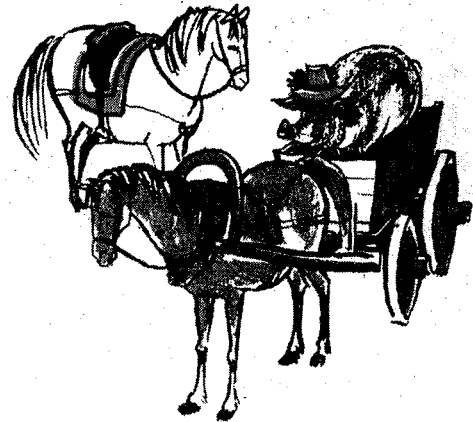
- Ne haydutmuş bu? Domuzu da, yavrularını da, arabayı da dolandıran mutlaka bu aynı hırsız.

Gece geç vakit eve dönmüş beyefendi:

- Bana bak hanım, demiş karısına bu kez aşağıdan alarak, senin domuzun benim de domuzum. Domuzlara düğünde hiçbir şeycikler olmaz. Bu yüzden birbirimizle kavga etmeyelim!

Delikanlı ise atı ve domuzları e-ve, annesine getirmiş:

- Ana, demiş, yüz yıl daha sana bakacağım. Senden daha aptalları da varmış. Üstelik konakta otururlar... Mamafih iyi insanlardı, kısa günde bizi üç at, bir araba, bin ruble, bir dişi domuz ve oniki yavru domuz sahibi yaptılar. Aptalların böylelerine de can kurban!

BİLGİN KÖPEK

Çekoslovak Halk Masalı

Bir varmış bir yokmuş, ülkenin birinde, ne okuması nede yazması olan bir köylü varmış. Kör cahilmiş ama, çok da mağrurmuş, kendisini köyde eşi benzeri olmayan önemli bir adam sayarmış... Öteki köylüler hiç hoşlanmazmış ondan, çünkü geçimsiz ve açgözlünün biriymiş.

Bu köylünün Azor adında çok sevdiği bir de köpeği varmış. Irgatına ikide bir şöyle dermiş:

- Biliyor musun, Martin, şu köpek senden daha akıllı. Ne söylesem şıp diye anlar. Bir tek eksikliği var, bir de konuşsa! Köpekler için bir okul olsa, masrafına hiç acımaz, yollarımda doğrusu...

Irgat Martin kurnaz, cin gibi bir çocukmuş. Efendisinin kendisine hep hakaret etmesi, bir de açlıktan ölmeyecek kadar az yiyecek vermesi çileden çıkarıyormuş zavallı Martin'i. Bu hale uzun süre sabırla göz yummuş, ama tahammülü de son kerteye dayanmış. Sonunda bu zengin köylüden kendisine çektirdiklerinin acısını çıkarmayı kafasına koymuş. Bir gün, sahibine:

- Köpekler için bir okul olduğunu bilmiyordunuz demek? diye sormuş.

- Saçmalama! diye terslemiş zengin köylü.

- Yalanım yok, efendim. Eski bir arkadaşım olan orman bekçisi söyledi: zeki köpeklere konuşmayı öğreten bir okul varmış. Oraya giden köpek,

artık ne gördü, ne işittiyse hepsini anlatmağa başlarmış.

- Harikulade! diye el çırpmış zengin köylü, bu okulun nerede olduğunu biliyor musun?

- Korucu bana "dağların, ormanların arkasında" demişti. Herhalde çok uzak... Hem de okul parası 20 Kuron tutuyormuş.

- 20 Kuron'un lafı mı olur? Yarın derhal Azor'u götür oraya...

- Ama ders ücreti de 100 Kuron tutuyormuş, demiş ırgat.

- Eh, 100 Kuron'la da fakir olacak değilim ya! Gönderdim Azor'u okula gitti...

- Sen bekle görürsün, diye içinden keyifle söyleniyormuş ırgat, başına ne çorap öreceğimi ben bilirim. Bir yıldan beri benim ücretlerimin üzerine yatıyorsun, iş köpeğe gelince parayı sokağa atmaya hazırsın!

Ertesi gün köylü Martin'e 120 Kuron'u saymış. Yol azığı olarak da tuz ve ekmek sarmış ırgata... Fakat

en halisinden sucuk koymuş köpeğine.

Martin Azor'u yanına alıp doğruca orman bekçisine götürmüş, olanı biteni bir bir anlatmış.

Orman bekçisi tüm bunları duyunca nerdeyse gülmekten kırılacaktı:

- Sen, demiş, köpeği benim yanıma bırak. Buraya hiç kimsecikler uğramaz, kimse bir şey farketmez.

Ondan sonra ikisi sofraya kurulup köpeğin sucuklarını bir güzel afiyetle gövdeye indirmişler, Azor'a da kemik atmışlar.

Martin, korucunun yanında üç gün kaldıktan sonra dördüncü gün köye dönmüş. Efendisi, Azor'un okula alışıp alışmadığını sormuş. ırgat:

- Maalesef siz gelmediniz, efendim, diye cevap vermiş, okula girer girmez Azor hemen bir sıraya oturdu ve kulaklarını dikti. Öğretmenin bu hal çok hoşuna gitti, köpeği her şeyi öğreninceye kadar bir yıl yanında alakoymak istediğini söyledi. Şimdi öğretmene 100 Kuron verdim. Ama A-

zor'u geri getirmeye gidersem bir yüz kuron daha götürmeliyim.

- Eğer Azor onun yanında konuşmayı öğrenirse, yüz değil, beşyüz kuron vermeye bile razıyım, demiş, sonra diklenerek ırgata dönmüş:

- Artık kendini kolla tembel herif! Azor bana herşeyi, ne konuşup ne yaptığını bir bir bildirecek. Hele onunla gezintiye çıktığım zaman, bütün köy peşimize takılacak, bu mucize karşısında hayretten akılları duracak.

Aradan altı ay geçmemiş ki, köylü, Azor'un iyi öğrenip öğrenmediğini kontrol ettirmek için Martin'i tekrar yollamış. Yol azığı olarak da ırgata yine tuz ekmek, köpeğe hediye olarak da yine sucuk vermiş.

Martik tekrar orman bekçisi-ne varmış.Yine oturup sucuğu afiyetle yemişler. Martin bekçiye ot biçme için yardım etmiş, dördüncü gün tekrar köye dönmüş.

Köylü hemen Azor'un nasıl olduğunu, derslerinin nasıl gittiğini sormuş.

- Sağlığı çok iyi efendim, demiş ırgat, okuması da ilerledi. Harika bir öğrenci... Daha şimdiden hecele-meyi başarıyor. Öğretmen Azor'u gök-

lere çıkardı, çok yakında konuşmaya başlayacağını söyledi.

Bir yıl geçince, köylü Martin'i, Azor'u geri getirmesi için tekrar göndermiş. Yolluk olarak 20 Kuron, öğretmen için de 100 Kuron vermiş. Yolluk olarak da ırgata yine tuz ek-mek, köpeğe yine sucuk!

Martin, yine dosdoğru korucuya varmış, yemişler, içmişler...Sonra

Martin kışlık odun kesmede korucuya yardım etmiş. Dördüncü gün tekrar köye dönmüş:

- Azor nerede? diye merak ve endişeyle sormuş köylü.

- Ah, diye anlatmağa başlamış ır-gat, diğer köpekler Azor'un da ahla-kını bozmuşlar. Bilirsiniz, eskiden ne kadar cesur ve iyi kalbli idi. Neler neler anlattı, bir bilseniz?.. Anlatırken tüyleri diken diken olu-yordu... Sizin aşağılık bir dolandı-rıcı olduğunuzu, tarlalarınızın ya-rısını tefecilikle kendi üzerinize geçirdiğinizi, bütün fakirlerin ka-nını emdiğinizizi söyledi. Hatta kendi öz kızkardeşinizi bile dolandırdığı-nızı, annenizi dayaktan geçirdiğini-zi dahi söyledi. Bu ileri geri ko-nuşması tepemi öyle attırmış ki, ha-in köpeği, boynuna bir taş bağlayıp nehire attım.

Zengin köylü adeta dilini yutmuş. Zorbela kendine geldikten sonra:

- Şeytanlar kovalasın, dedi, ne nankör köpekmiş! Onun için bu kadar para harcayayım da, sonunda bana bu-nu yapsın! Çok iyi etmişsin, Martin. Hele bir geri gelseydi, beni bütün köye rezil rüsva ederdi.

O günden itibaren zengin köylü e-vinde köpek barındırmaz olmuş. Bil-gin Azor ise orman bekçisinin yanın-da kalmış. Gerçi konuşmayı öğrenme-miş ama, keyfi yerindeymiş...

UÇ AVCI

Rus Halk Masalı

Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde uç avcı varmış. Avcılardan ikisi sakallı, biri sakalsızmış.

Bir gün üçü birden ava gitmişler. Gün boyu hiçbir şey avlayamamışlar, ancak akşam üstü bir keklik vurmuşlar. Ateş yakıp kekliği önce kaynar suda biraz beklettikten sonra tülelerini yolmuşlar, ardından da bir güzel haşlamışlar. Ama ne olduysa bundan sonra olmuş. Keklik nasıl bölü-

şülecek? Üç kişiye bir keklik...

Sakallılar demişler ki:

- Kekliği, çenesini en iyi tutabilene verelim.

- Pekâlâ, demiş sakalsızı...

Ateşin karşısına çöküp suspus o-turmağa başlamışlar. Bir saat olmuş, iki saat olmuş, üç saat olmuş, kimse tek kelime olsun konuşmamış. Sadece birbirlerinin gözlerine bakıp duruyorlarmış.

Bu sırada, sakalsız tencereden kekliği almış, tuzlamış, parçalamış ve yemeğe başlamış. O yiyor, diğerleri de onu seyrediyorlarmış. Nihayet kekliğin hepsini yiyip bitirince sakallılar yerlerinden fırlamışlar ve yaygaraya başlamışlar:

- Ne yaptın sen?

- Siz bahsi kaybettiniz arkadaşlar. Zira önce siz konuştunuz. Darılmaca gücenmece yok. Kararlaştırdığımız gibi, keklik benim oldu.

Sakallılar utançlarından başlarını öne eğmişler.

Ertesi gün tekrar ava çıkılmış. Bir vadide iki güvercin vurmuşlar. Önce kaynar suda bekletmişler yolunması kolay olsun diye, sonra yolmuşlar ve bir güzel de pişirmişler. Sıra bölüşmeye gelince yine mesele çıkmış. Üç kişiye iki güvercin... Nasıl pay edilir?

Uzun tartışmalardan sonra sakallılardan biri önermiş:

- Güvercinleri bu gece tencerede bırakalım, biz de uyuyalım. Üçümüzden kim en güzel rüyayı görürse, güvercinlerin ikisini de o yesin. Kabul mü?

Ötekiler de bu öneriyi kabul etmişler, uyumak üzere ateşin yanına uzanmışlar.

Gece ilerlemiş. Ateş yavaş yavaş sönmeğe yüz tutmuş. Sakalsız çok fe-

na horluyormuş. Bu yüzden sakallılar bir türlü uyuyamıyorlarmış. Bir yandan da, güzel bir rüya görebilmek için kafalarını zorlayıp duruyorlarmış. Ancak sabaha karşı yorgunluktan uyuyakalmışlar.

Ertesi gün uykudan kalkınca, sakalsız:

- Eh, hadi bakalım, demiş, anlatın gördüğünüz rüyaları.

İlk olarak en uzun sakallı anlatmağa başlamış:

- Şahane bir rüya idi. Rüyada kanatlı bir at oldum. Omuzlarımda kanatlar çıktı... Nallarım gümüşten, yelelerim altındandı. Nallarımı yere vurup göğe uçtum. Vadiyi bir solukta aşım. Ertesi gün bir yiğit şövalye geldi. Terkime atladı. Tekrar yükseklere doğru uçuşa başladım. O kadar yükselmişim ki, başım döndü, o sersemlikle uyanmışım.

İkinci sakallı:

- Senin rüyan güzel ama, demiş, benimkinin eline su dökemez. Senin

rüyana giren o yiğit şövalye benden başkası değildi. Senin geldiğini görünce hemen terkine atladım, gökyüzüne doğru yükselmeğe başladım. Oradan aya uçtuk. Çünkü güvercinlerin ikisi de ayda uçuyorlardı. Yıldızlardan yıldızlara kovaladım onları. Ama bir türlü yakalayamadım. Sonunda sinirlerim fena halde bozuldu ve uyandım.

Sıra sakalsıza gelmiş:

- Ah kardeşler, demiş, ne de güzel rüyalar görmüşsünüz. Kendiminkini sizin rüyalarla nasıl ölçebilirim? Rüyamda uçümüz de ateşin başında oturuyormuşuz. İkinizden biri hemen kanatlı bir at oldu ve ayağıyla tepinmeye başladı. Diğeriniz yiğit bir şövalye oldu, kanatlı atın terkisine atladı. Yükseklerle, göklere çıktınız. Gözden kayboluncaya kadar izledim sizi. Fakat gördüklerimden de çok korkmuşum. Önce acı acı ağladım. Sonra kendi kendime "Eh, onlar artık bir daha geri dönmezler.

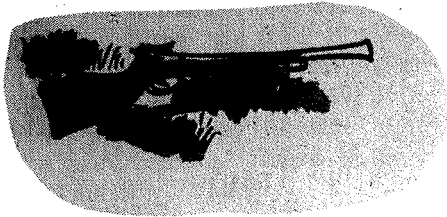
Sen güvercinleri yiyip bitirmene bak..." dedim. Ve rüyamda onları a-
fiyetle yiyip bitirdim.

Sakallılar yerlerinden fırlamış-
lar:

- Olmaz öyle şey! Neler saçmalı-
yorsun?

Ama tencereye baktıklarında, içe-
risinde güvercinin kemiklerinden ma-
da bir şey yokmuş.

Sakalsızın kurnazlığı karşısında,
çaresiz boyun eğmişler...

İKİ KAFADAR

Sırp Halk Masalı

Yoksul bir adam, her ne işe girse
bir türlü başarı kazanamıyormuş. Gün
be gün bu hep böyle sürüp gidiyormuş.
Rahat ve huzura bir türlü kavuşamı-
yacağını görünce, başka yoldan, ya-
lan ve hile ile zengin olmayı kafa-
sına koymuş.

Bir çuvalın içini yosunla doldur-
muş, üstüne de bir miktar pamuk koy-
muş, satmak üzere pazara götürmüş...
Yolda başka bir adama raslamış... O
da şeytan kafalı biriymiş. Çuvalını

çam kozalağı doldurmuş, üzerine de bir miktar ceviz koymuş. Satmak üzere pazara götürüyormuş.

Birbirlerine iyice yaklaşıncaya, biri ötekine sormuş:

- Çuvalında ne var senin?
- Ceviz! Ya seninkinde?
- Pamuk!
- Çuvalları değişelim mi?

cevizleri al, pamukları ver bana. Anam çorap örer. Hiç çorabım yok da.

- Neden olmasın? Ben de ceviz yemesini severim. Ama pamuk pahalı... Üstüne biraz para vermelisin.

Pazarlığa girişmişler. Birbirlerini kandırmak için binbir kurnazlık ediyorlarmış... Sonunda anlaşmışlar. Ceviz çuvalı olan adam, pamuk çuvalı olana yirmi kuruş üste verecekti. Ama yanında parası olmadığı için sonradan evine uğramasını, alacağını almasını söylemiş. Anlaştıktan sonra el sıkışmışlar, çuvalları değiştirmişler. Herkes kendi yoluna gitmiş. Yolda giderlerken de, ötekini iyi kandırdıklarını düşünerek bıyık altından gülüyorlarmış.

Ama evlerine geldikleri zaman her ikisi de dolandırıldıklarını anlamışlar.

Aradan zaman geçtikten sonra, pamuk yerine çuvalına yosun dolduran, yirmi kuruşluk alacağını istemeğe gitmiş. Borçlusunu, çömezlik ettiği papazın evinde bulmuş.

- Kandırdın beni be, kardeşim, demiş.

- Yok, demiş öteki, asıl sen beni kandırdın.

- Hiç olmazsa bana olan şu yirmi kuruşluk borcunu ver.

- Memnuniyetle verirdim. Ben sözünde duran adamım. Ama n'edeyim ki, şu anda kesem tamtaktır. Ama sana bir şey diyeyim mi: bizim papaz oradaki çukura sık sık girip çıkar, kazıp durur. Eminim parasını mutlaka oraya saklıyor. Hele bir akşamı bekleyelim. Sen beni çukura indirirsin. Ne bulursam, aramızda kardeşçe pay ederiz. Yirmi kuruş borcumu da o vakit sana öderim.

Dedikleri dedik olmuş. Akşam herkes uykudayken, papazın çömezi eline bir çuval ve halat alıp, kafadarı ile birlikte çukura gitmiş. Çömez çuvalın içine girmiş, öbürü de onu aşağıya sallamış. Çömez çukurda her tarafı aramış taramış, ama buğday tanelerinden başka bir şey bulamamış.

- Eğer, diye düşünmüş kendi kendine, yoldaşıma hiçbir şey bulamadığımı söylersen belki beni çukurda bı-

rakır gider. Sabah olunca da papaz odunları sırtımda kırar.

Bunun için tekrar çuvalın içine girmiş, kendini halatla sıkı sıkıya bağlamış, sonra yukarı ünlemiş:

- Çek kardeşim! Çuval altın dolu!

Öteki yukarı çekerken aklından şöyle geçirmiş:

"Altınları neden onunla bölüşecekmişim? Onu bu çukurda bırakır, çuvalı sırtlayıp götürürüm. Nasıl olsa sabah papaz onu çukurdan çıkarır.

Çuvalı çukurdan çıkarır çıkarmaz sırtına atmış, köye girmiş. Köyde köpekler havlamağa, peşine takılmağa başlamışlar. Koştukça koşmuş, takati kalmayınca kadar koşmuş. Derken çuval sırtından kaymış. Bu sırada çömez de çuvalın içinden bağırmağa başlamış:

- Çuvalı biraz daha yukarı kaldır kardeşim, köpekler ısırarak beni!

Öteki korkudan çuvalı yere atınca çömez de kurtulmuş.

- Demek öyle ha! diye çıkışmış, demek beni bir daha kazıklayacaktın?

- Sen de beni kazıkladın ya!

Yolun ortasında bir ağız dalaşıdır başlamış... "Sen daha büyük yalancısın, sen daha büyük dolandırıcısın!"

Sonunda çömez, başka bir zaman gelişinde yirmi kuruş borcunu ödemeğe söz vermiş. Ayrılmışlar...

Aradan yine uzun bir süre geçmiş. Bu arada çömez evlenmiş, karısının evine taşınmış. Bir gün kapının eşiğine oturmuş, piposunu tütürüyor-muş. Bu sırada kafadarının çıkageldiğini görmüş.

- Hanım, demiş, şu gelen adamı görüyor musun? Ben şimdi ölü gibi yatacağım. Sen de ağlayıp sızlanmağa başlayacaksın. Öldüğümü öğrenirse artık alacağını almaktan umudu kesip çeker gider.

Öyle de yapmışlar. Adam sırtüstü uzanmış, ellerini göğsünde çarprazlamış. Karısı da üstüne bir kefen

örtmüş, ağlayıp sızlamağa, saçını başını yolmağa başlamış.

Arkadaşı kapıyı çalınca, kadın ağlayarak dışarı çıkmış.

- Günaydın hanımefendi, demiş, benim arkadaş burada mı oturuyor?

Kadın gözyşaları içinde:

- Ah, ah aaah! diye ağlamış, burada otururdu ya, öldü. İçeride yatıyor.

- Allah geride kalanlara uzun ömürler versin! Vah zavallı iş arkadaşım. Beraber çalıştık, beraber ticaret yaptık. Madem ki başına böyle bir felaket geldi, onu mezarına kadar yolcu etmek, mezarına toprak atmak boynuma borç...

Kadıncağız cenaze töreninin çok geç olacağını, şimdilik evine dönmesinin daha iyi olacağını nafîle yere anlatmağa uğraşmış. Öteki direnmiş de direnmiş:

- Tören üç gün sonra da olsa bekleyeceğim!

Bu cevabı işitince çömez, karısına usulca, papaza gitmesini ve kendisinin öldüğünü bildirmesini söylemiş.

Karısı papazı getirmiş. Papazla birlikte pek çok kimse de gelmiş. Ölüyü tabuta koymuşlar, kiliseye götürmüşler. Ertesi gün gömmek için gerekli hazırlıkları yapmışlar.

Bu arada iş ortağı da kadına:

- Yıllar yılı yediğimiz içtiğimiz ayrı gitmedi. Ben burada kalıp saygı nöbeti tutacağım.

Tesadüf bu ya, o gece de hırsızlar bir zengin evini soymuşlar ve çok miktarda para, elbise ve silah çalmışlar. Kilisenin yanından geçerken içeride yanan ışık görünce:

- En iyisi kilisenin içine girelim, demişler, çaldıklarımızı orada paylaşırız.

Saygı nöbeti tutan, gece yarısı kiliseye hırsızların girdiğini görünce:

- Bunlar hiç de iyi niyetliye

benzemiyor, diye geçirmiş içinden ve korkusundan masanın altına gizlenmiş. İçeri giren hırsızlar oturmuşlar ve ne yağma ettilerse bölüşmeğe başlamışlar.

- Paradan bir şapka dolusu sana, bir şapka dolusu bana...

Elbiseleri, silahları da paylaşmışlar usulünce... Kala kala ortada

bir tek kılıç kalmış. Herkesin de gözü kılıçtaymış. Başlamışlar tartışmağa. Bu sırada biri ayağa fırlamış, kılıcı kavradığı gibi:

- Bakalım, demiş, kılıç görüldüğü kadar güzel mi? Eğer bir vuruşta ölünün kellesini keserse, güzel demektir.

Ölünün yattığı tabuta gitmişler. Ama ölü:

- Hey ölüler, neredesiniz? diye haykırmış.

- Burada! burada! diye cevap vermiş iş ortağı da masanın altından, hepimiz hazırız, başlayalım mı?

Hırsızlar bunu duyunca her şeyi ortada yüzüstü bırakıp tabanları yağlamışlar.

Kaçış öyle bir kaçış ki, soluğu ta ormanda almışlar. Ormana varınca elebaşları:

- Hey gardaşlar, demiş, gece gündüz durmadan yol aldık. Gitmediğimiz yer kalmadı. En sarp surları aştık, saraylar bastık, bizden kat kat üs-

tün kimselerle gözümüzü kırpmadan kavga ettik. Ama şimdi bir ölünün önünden kaçtık. İçimizde kiliseye tekrar gidecek bir yiğit yok mu?

- Gitmem ben! demiş biri.

- Ben de korkarım, demiş öteki.

- Canlı on kişiyle savaşa girerim ama, demiş, üçüncüsü, bir ölüyle karşı elimi oynatamam.

Ama sonunda, kiliseye gidip ne olup bittiğine bakacak bir gönüllü bulunmuş. Mezarlıktan geçip yavaş yavaş kilisenin pencereleri altına sokulmuş, içeride konuşulanlara ku-

lak vermiş. İki iş ortağı bu sırada ganimeti bölüşmekteymişler. Her şey yolunda giderken sırf "yirmi kuruş alacak" yüzünden birdenbire kavga etmeğe başlamışlar. Neredeyse yirmi kuruş yüzünden silletokat birbirlerine gireceklermiş. Hırsız da duymuş kavgayı:

- Ya benim yirmi kuruş? Yirmi kuruşumu ver bana!

Borçlu biraz arkasına dönünce pencerenin altında hırsızın kürk kalpağını görmüş. Elini uzattığı gibi kalpağı kapıp yere çalmış:

- İşte senin şu lanet yirmi kuruşuna karşılık al bunu! demiş.

Hırsız o kadar korkmuş ki, tabana kuvvet kaçmış oradan. Dişleri zangırdaya zangırdaya ötekilerin yanına gelirken korkudan neredeyse ölecekmiş:

- Ah gardaşlar, demiş, canlarımızı kurtardığımıza bin şükredelim... Paraları şapkayla paylaştık, hepimize birer şapka düştü...Oysa ölüler o

kadar çok ki, her birisine ancak yirmi kuruş düştü. Üstelik birine yirmi kuruş da çıkmadı. Bunun için kalpağımı kafamdan çekip aldılar, yirmi kuruş yerine onu verdiler.

Bunun üzerine hırsızlar oradan toz olup gitmişler. İki kafadar ise ganimeti aralarında pay etmişler. Ömürlerinin sonuna kadar mutlu yaşamışlar, bir daha da kimseyi kandırıp dolandırmamışlar...

KÖYLO VE
UÇ BAKKAL KARDEŞ
Çekoslovak Halk Masalı

Bir varmış bir yokmuş, şehrin birinde üç kardeş varmış, üçü de bakkallık yaparmış. Birlikte çalışıp kazandıklarını da aralarında kardeş payı yaparlarmış. Ama bu bakkal kardeşlerin dürüst olmadıkları, hile yaptıkları ve her satışta hakları olandan fazlasını aldıkları dillere destanmış...

Bir gün çok uzak bir seyahat yapmaları gerekmiş. Ama geri dönün-

ceye kadar paralarını nereye koyacaklarına bir türlü karar veremiyorlarmış.

En küçük kardeş şöyle demiş:

- Ben bir köylü tanıyorum, fakir, ama namuslu... Şehre çok yakın bir yerde oturuyor. Hele bir ona gidelim, uzun seyahatimiz sırasında paramızı kendisine emanet etmek istediğimizi söyleyelim.

Ötekilerin de aklı yatmış, köylünün yanına varmışlar. Köylü de para emanetini saklamaya söz vermiş, ancak bir şart koşmuş: "Paralarınızı ancak ve ancak üçünüz bir arada gelip istediğiniz takdirde geri veririm."

Bakkallar bütün dünyayı dolaşmışlar, çok çok para da kazanmışlar. Şehirlerine dönünce de, hemen paralarını emanet ettikleri köylüye gitmek istemişler. Fakat en yaşlı kardeş:

- Yahu, demiş, bu adam bize büyük bir yardımda bulundu. Ona saygı duyduğumuzu ve teşekkür borçlu olduğumuzu

muзу nasıl gösterelim?

- Ben biliyorum, diye atılmış en küçükleri:

- Yarın günlerden pazar. Tatil günleri hep evde olur ve pencereden dışarıyı seyreder. Biz pencerenin önünden geçeriz, geçerken de her üçümüz şapkalarımızı çıkarıp yerlere kadar eğilerek kendisini selamlarız. Sonra da paramızı geri alırız.

Herkesin bu öneriye akli yatmış. Üstelik, ceplerinden para çıkmadan şükranlarını ifade edecekleri için çok da memnun olmuşlar.

Fakat en küçükün akli bu kadarla kalmamış, gece gizlice gidip köylüye demiş ki:

- Gördüğün gibi evimize döndük. Bu yakınlarda iyi bir arsa satın almak istiyoruz. Parasını da hemen yarın ödemek zorundayız. Bunun için ağabeylerim beni gönderdiler, sana emanet ettiğimiz parayı geri almak için. İnanmazsan, yarın her üçümüz evinin önünden geçeceğiz, geçerken de

şapkalarımızı çıkarıp eğilerek seni selamlayacağız. Sonra ben sana gelip paraları alacağım.

Köylü o gün daha erkenden pencere önüne oturmuş. Bu sırada üç bakkal gelmişler, şapkalarını çıkarıp yerlere kadar eğilerek köylüyü selamlamışlar...

Sonra her üçü de yollarına devam etmişler. Öğle yemeğinde bir lokantada buluşmak için daha önceden sözleşmişlermiş. Ama en küçükleri lokantaya gitmek yerine geriye dönüp doğruca köylünün evine gitmiş. İyi niyetli köylü, onu diğer iki kardeşinin gerçekten yolladıklarına inanmış, paraları kuruşu kuruşuna sayıp kendisine vermiş.

En küçük kardeş paraları alır almaz ortadan toz olmuş.

Ağabeyleri onu saatlerce lokantada bekleyip durmuşlar. Bir türlü çıkıp gelmeyince de, içlerine bir korku düşmüş:

- Sakın ola ki, köylüden parala-

rimızı alıp sırra kadem basmış olmasın?

Hemen köylüye gidip küçük kardeşlerini görüp görmediğini sormuşlar. Köylü de:

- Daha dün siz onu bana gönderdiniz, demiş, paranızı vereyim diye! Kanıt olarak da, bu sabah hepiniz evimin önünden geçip yerlere kadar eğilerek beni selamladınız.

Bakkallar küplere binmişler, köylüyü tutmuşlar, mahkemeye vermişler. Yargıç köylüden parayı geri vermesini, parası yokda evini avlusunu satmasını, bununla borcunu ödemesini istemiş.

Köylü düşünmüş taşınmış, bir çıkaryol bulamamış. Çocukları ağlıyor, karısı da, neden başkasına ait parayı emanet alıp başını dertlere soktu diye başının etini yiyormuş. Köylünün ne gözüne uyku, ne de midesine lokma girer olmuş. Ayakları vücudunu çekmez hale gelmiş. Ailesiyle başını alıp başka diyarlara gitmekten ve o-

ralarda dilenmekten başka çare göremiyormuş...

Derken komşuları çıkagelmiş, kendisini bu denli üzen şeyin ne olduğunu sormuş.

- Derdimi deşme, demiş zavallı köylü, ama nasıl olsa yakında herkes öğrenecek. Bir felaket geldi ki başıma, hiç sorma!

Olup bitenleri bir bir anlatmış.

Bunun üzerine komşusu:

- Sen kendini üzme, demiş. Ben onları çok eskiden tanırım. Herkes bunların ne madrabaz olduklarını bilir. Sen hiç korkma. Seninle mahkemeye gelip seni bu beladan kurtaracağım.

Kardeşler paralı oldukları için, kendilerine o diyarın en ünlü avukatını tutmuşlar. İlk olarak o konuşmuş mahkemede... Çenesi değirmen taşı gibi durmadan laf öğütüyormuş. Köylüyü öyle bir suçlamış ki, bakkallar "allah razı olsun bu avukattan, paraları şimdiden cebimizde bilelim!"

diye mahkemede keyiften hop oturup hop kalkıyorlarmış.

Avukat konuşurken zavallı köylü, korkudan tirtir titriyormuş. Avukatın nutku bitince, köylünün komşusu, kendisinin de söyleyecekleri olduğunu bildirerek söz istemiş.

- Sayın yargıç, diye girmiş söze, bu avukatın hiçbir söylediğinin aslı esası yok! Beyhude çene yoruyor. Bakkalların parası, davalı köylünün cebinde, hemen kuruşu kuruşuna sayıp verecek. Vermesine verecek ama, emaneti alırken bir şartla kabul etmiş: Ancak ve ancak üç kardeş bir arada geldikleri takdirde para iade edilecekti...

Bunun üzerine yargıç davacı bakkallara:

- Duydunuz, demiş, üçüncü kardeşinizi de bulup getirin, alın paralarınızı!

Tabii bakkalların kafalarından aşağı kaynar sular boşanırken zavallı köylünün yüreciğine de buz gibi so-

ğuk sular serpilmiş...

O gün bugündür iki madrabaz bakkal kardeş, kendilerinden daha madrabaz üçüncü bakkal kardeşi arar dururlarmış...

AĞANIN SOFRASI

Beyaz Rusya Halk Masalı

Güzel bir pazar sabahı bir kaç köylü ağanın evi önünde oturmuş, dertleşiyorlarmış.

Bu sırada köyün bakkalı da gelip aralarına katılmış, kendi kendine övünmeğe başlamış:

- Ben...Ben var ya! Ağanın odasına bile girip çıkmış adamım!

En yoksulları bıyık altından görmüş:

- Ne varmış sanki bunda... Hıh... Ağanın odasına girmekmiş! İstesem, ben, ağıyla yemek bile yerim be! de-

miş.

- Ağayla nasıl yemek yemişsin?
diye karşı çıkmış zengin bakkal,
kendi gözlerimle görsem inanmam.

- Vallah billah ağayla yemek ye-
rim, bak da gör!

- Dünyada inanmam!

İleri geri o kadar tartışmışlar
ki, nihayet yoksul köylü:

- Bahse girelim, demiş. Sen yağız atınla al atını koy bahse, ben de, eğer ağayla yemek yiyemezsem, üç yıl sana bedava çalışacağım.

Bu bahis bakkalın çok hoşuna gitmiş:

- Oldu, demiş, yağız atımı da, al atımı da bahse koyuyorum. Hatta üste bir de buzağı veriyorum, herkes tanığım olsun.

Ve böylece bahse tutuşmuşlar.

Yoksul köylü, iş başa düşünce, kalkmış, ağaya varmış:

- İnayeti bol ağam, sana bir şey söylemek istiyorum. Ama ne olur bundan kimseye bahsetmeyin.

- De bakalım, demiş ağa.

- Bir külçe altının değeri ne kaddardır, nah benim şu kürk şapkam kadar büyük?

Ağanın birden gözü açılmış... Zavallı köylüyü kazıklamak için:

- Çabuk, diye bağırılmış uşaklarını, haydi durmayın, yemeği getirin! Hah şöyle! Ye, iç, aslanım, istedi-

ğin kadar...

Ağa köylüyü önemli bir konuk gibi ağırlamış. Çaktırmamağa gayret ediyormuş, fakat tüm vücudu da hırs-tan titriyormuş, "şu aptal köylüyü nasıl kafese koysam da, külçe altının üstüne otursam!" diye...

Yemek bitince:

- Haydi köylü, demiş, git de şu külçe altını çabuk buraya getir. Altına karşılık sana bir çuval un, yarım ruble de para!

Ellerini açmış yoksul köylü:

- Vallahi, demiş, benim külçe altınım falan yok. Ben, haddim olmayarak, size kürk şapkamın büyüklüğünde bir külçe altının fiyatını sordum.

Bunun üzerine ağa küplere binmiş:

- Defol! Git! diye bağırılmış, seni aptal kafalı köylü!

- Yok, diye cevap vermiş köylü, ben sandığınız gibi aptal kafalı değilim. Gerçi külçe altınım yok ama bir kez beni büyük bir konuk gibi ağırladınız, bu bir... Üstüne üstlük, bu öğle yemeğine karşılık bakkaldan da iki at ve bir buzağı alacağım!

HAŞLANMIŞ
YUMURTALAR

Çekoslovak Halk Masalı

Günlerden bir gün, yoksul bir ırgat, iş bulmak hayaliyle uzak diyarlara gitmiş. Çalmadık kapı bırakmamış, ama yine de iş bulamamış.

Açlık başına vurduğu için, cebindeki son meteliklere kıymayı göze alarak bir lokantaya dalmış. Kendine bir bardak bira, ekmeğe, peynir ve sekiz haşlanmış yumurta ısmarlamış. ırgat afiyetle karnını doyumuş, ama elini cebine atınca bir de ne görsün: Yolda bütün paralarını yitirmiş mi?

Lokantanın patronu ne idüğü belirsiz biri tarafından dolandırıldığını düşünerek kıyametleri koparmış, koparmış ama bir şeycikler de yapmamış.

Gel zaman git zaman, aradan yirmi yıl geçmiş. Sonradan işleri yolunda giden ırgat zengin olmuş. Gençliğinde gezip tozduğu, yarı aç yarı tok süründüğü yerleri tekrar görmeğe karar vermiş. Yolda o lokantaya da uğramış. Masaya oturduktan sonra kendisine yine bira, ekmeğe, peynir ve sekiz haşlanmış yumurta ısmarlamış. Yiyip içtikten sonra patrona borcunu sormuş:

- Üç Kuron, efendim!

Müşteri gülmüş, patrona 30 Kuron saymış.

- Yanılıyorsunuz efendim, demiş lokanta sahibi, galiba yanlış anladınız. Borcunuz sadece üç kuron.

- Siz paranızı almaya bakın, demiş müşteri, bu, hem kendim için, hem de yirmi yıl önce aynı şeyleri

yiyip içip ödemedен giden o ırgatın borcu için.

- Bunu nereden biliyorsunuz? diye hayretle sormuş lokantacı.

- O ırgat bendim, diye cevaplamış konuk.

Patron bir süre kafasını kaşıdıktan sonra, müşteriden daha fazla para kesmeye tamah etmiş:

- Olmaz efendim, demiş, başka türlü hesaplamak lazım...Düşünün bir kez, o zamanın sekiz yumurtası bana neler kazandırmazdı ki...Bir tavuk o yumurtalarla kuluçkaya yatsaydı, civcivler çıkacaktı. Bu civcivler tavuk olacak, onlardan da yeni yumurtalar, yeni civcivler olacaktı. Hesap edin, ne kadar çok tavuğum olacaktı! Şimdiye kadar yitirdiklerimin hepsini ödemek zorundasınız. Ya hesabı ödersiniz yada mahkemelik oluruz.

Eski ırgat gülmüş. Lokantacının şaka yaptığını sanmış. Oysa hiç de şaka değilmiş. Adam tutturmuş, ille de mahkemeye geleceksin, diye...

Bu sırada lokantada bir köylü de yemek yiyormuş. Olup bitene tanık olmuş. Güç durumdaki müşterinin yanına yaklaşmış:

- Çekinmeden gidin mahkemeye, diye fısıldamış kulağına, ben sizi savunurum. Sadece siz yargıca rica edin, avukatınız gelinceye dek beklesin.

Mahkemede köylüyü bekleyip durmuşlar, ama görünürlerde yokmuş... Artık yargıç duruşmayı başlatmaya karar vermiş ki, köylü çıkagelmış, telaş içinde yerini alırken:

- Geciktiğim için özür dilerim, demiş.

Yargıç sinirli sinirli çıkışmış:

- Niçin bu kadar geç kaldınız?

- Daha erken gelmem mümkün değildi, diye cevaplamış köylü, kardeşimin küçük bir arazisi vardır. Bir gün oraya bezelye ekmek istedi. Ona dükkanımdan bir çuval bezelye götürdüm. Bir de, bezelyeleri ekmeden önce haşlayıp soğutuncaya kadar beklemem gerekiyordu.

- Ne dediniz, ne dediniz? diye yargıç gülmeğe başlamış, bu tohumlar asla bitmez. Nasıl olur da haşlanmış bezelyeler filiz verir?

- Sayın yargıç, diye ellerini açmış köylü, haşlanmış bezelye filiz vermez de, haşlanmış yumurta nasıl civciv verir? Ve davayı kazanmış...

BİR KOP ALTIN

Rus Halk Masalı

Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, bir toprak ağasının yanında ırgat olarak çalışan ihtiyar bir adam varmış. Karısı da çenesi düşük bir kadınmış. Ne görür ne duyarsa, yemeden içmeden bütün köye yayarmış.

Bir gün ihtiyar ırgat, efendisine odun toplamak için ormana gitmiş. Ormanda ayağı kuru bir ağacın dibinde bir deliğe sıkışıp kalmış.

- Allah allah, bu da ne? diye düşünmüş kendi kendine, buraya bir şey gizlenmiş olmasın!

Aşağı eğilmiş, bakmış. Deliğin i-

çinde ağzına kadar altın dolu bir küp durmuyor mu?

- Şans dediğin böyle olmalı. Bir küp altın. İyi hoş ama, ben bunu eve götüreceğim olsam, çenesi düşük karım derhal bütün köye duyurur. Hele bir de ağa öğrenirse, başım mutlaka belaya girer.

İhtiyar ne olur ne olmaz diye, küpün üzerini tekrar kapatmış ve evine gitmiş.

Başka bir gün şehre inmiş. Bir keşkağıdı halka şekeri, bir tane turna balığı ve bir de tavşan satın almış. Tekrar ormana gidip halka şekerlerini bir ağacın dalına, turna balığını da yaşlı bir meşe ağacına asmış, tavşanı da balık ağına sarıp ırmağın kenarında sazlar arasına saklamış.

Sonra eve gidip karısına açılmış:

- Hanım, çok harikulade bir şey keşfettim. Ama sana bahsetmeğe cesaret edemiyorum. Bütün köye yayarsın diye korkuyorum.

Karısı sitem etmiş:

- Böyle bir şeyi nasıl olur da düşünebilirsin? Ben kimseciklere tek kelime dahi söylemem, ağzımı bile açmam.

- Peki öyleyse, anlatayım. Ormanda altın dolu bir küp buldum.

- Ah hayatım, çabuk ormana gidip

küpü evimize getirelim.

- Ama dikkat et. Kimseye bir şey deme, sonra başımız belaya girer.

- Sen hiç korkma. Şu andan itibaren ağzım kilitli kalacak.

İki ihtiyar ormana varmışlar. Karısı önce ağaçta asılı halka şekerlerini görünce hayretle sormuş:

- Şuraya bak, şuraya... Ağaçlara halkalar asılmış!

- Hayret edecek ne var bunda? Dün gece gökten halka şekerleri yağdı.

İhtiyar kadının adeta dili tutulmuş...Yollarına devam etmişler. Yaşlı meşe ağacına gelmişler. İhtiyar kadın ağaca asılı turna balığını görünce hayretten nerdeyse düşüp bayılabacaktı.

- Hele şuna bak, hele şuna! Ağaçta turna balığı asılı!

- Yapma yahu! Öyleyse ağaçtan toplayayım da, akşama evde kızartırız.

Balığı da alıp yollarına devam etmişler. Karısı da kocasının ardın-

dan gidiyormuş.

Nehre varmışlar.

İhtiyar adam karısına:

- Ağıma bir şeyler düştü mü, düşmedi mi? Gidip bakayım! demiş.

Sazların arasına dalmış, tavşanı dışarı çıkarmış...

- Bak! demiş, bu kez de ne güzel bir tavşan yakaladım ırmakta!

- Irmakta tavşan yüzdüğünü ilk kez duyuyorum diye hayretle bağırmiş kadın.

- Semiz bir tavşan, diye gururla tavşanı yukarı kaldırmış ırgat, bunu da kendimize kızartalım!

Sonra iki ihtiyar, ağacın dibindeki deliğe gitmişler. Altınla dolu küpü çıkartıp evin yolunu tutmuşlar.

Artık ortalık kararmağa başladığı için otlaktan sürüler geliyormuş. İnekler böğürüyorlarmış.

- Duyuyor musun, demiş kadın, inekler nasıl böğürüyor?

- İnek mi? Onlar şeytan be!

- Nereye gidiyorlar öyleyse?

- Bizim ağayı iyice pataklamağa gidiyorlar.

Her iki ihtiyar eve varmışlar. Hallerine, keyiflerine de diyecek yokmuş. Karısı avuç dolusu paraları sokaklara saçar olmuş. Her gün konuk davet ediyor, kendisine de olur ol-

maz giysiler alıyormuş...

İhtiyar kocası bu durumu uzun süre sabırla seyretmiş. Sonra karısını müsriflik etmemesi için yumuşak bir şekilde uyarılmış. Ama karısı küplere binmiş:

- Altınların hepsini yalnız kendine mi saklayacaksın? Bunu aklından çıkar! Madem bana baskı yapıyorsun, gidip herşeyi ağaya anlatacağım!

Dediğini de yapmış, ağaya varmış. Ormanda bir küp altın bulduklarını anlatarak, bu altınları karı koca arasında eşit şekilde paylaşmasını istemiş.

Ağa yerinden fırlamış. Öfkeyle ihtiyarı huzuruna çağırtmış:

- Seni haydut seni! diye bağır-mış, ormanımda para bulursun ve bunu benden gizlersin. Derhal altınları buraya getir!

- Aman ağam, nasıl olur? Benim hiçbir şeyden haberim yok. Küp falan bulmadım ben...

- an söylüyor! diye bağırmiş

karısı.

- Ver parayı, diye üstelemiş ağa, parayı ver, yoksa senin için çok çok fena olur.

- Nereden bulayım? diye sızlanmış ırgat ellerini açarak. Rica ederim, karıma sorun, ne zaman ve nerede bulmuşum bu altınları?

- Söyle kadın, demiş ağa, nerede ve ne zaman buldunuz altınları?

- Anlatayım, demiş kadın, ormandan geçiyorduk bir gün, hani gökten halka şekeri yağdığı gün var ya, o gün...

- Kadın, kendine gel, saçmalıyor-sun, diye sözünü kesecek olmuş ağa.

- Hayır ağam, diye diretmiş kadın, bir ağacın altına geldik. Hani turna balığı veren ağaç!

Bunun üzerine ırgat lafa girmiş:

- Bakın efendim, bu kadın tamamen tozutmüş!

- Evet öyle, demiş ağa. Fakat kadın hâlâ diretiyormuş.

- Sonra ağam, nehre gittik. Dere-

den ağla bir tavşan tuttuk.

- Kes be kadın! Hiç duyulmuş şey mi bu?

- Ben dedim size ağam, diye ırgat konuşmuş, benim karımın kafası pek sağlam değil.

- Affetmişsin sen! diye karşı çıkmış karısı, daha hepsini anlatmadım. Efendim, sonra oraya gittik, yani hâzinenin bulunduğu yere. Küpü delikten çıkardık ve eve taşındık.

- Peki bütün bunlar ne zaman oldu diye sormuş ağa.

- Bunların hepsi, diye cevaplamış kadın, şeytanlar tam sizi patak-larken oldu!

- Neeee! diye kükremiş ağa, atın bu kadını tımarhaneye!

Kurnaz ihtiyar da, karısının dır-dırından da kurtulduktan sonra, altınları bir yere gizlemiş, onları ağaya kaptırmamanın keyfiyle ömrü boyu afiyetle yemiş içmiş, günlerini gün etmiş...

AHRET YOLCUSU ERO

Sırp Halk Masalı

Bir köylü ve karısı tarlada mısır çapalıyorlarmış. Öğle üzeri adam atı sulamaya götürecektir olmuş. Karısı da ağacın gölgesinde biraz kestirmek için uzanmış.

Bu sırada külahını kulaklarına kadar yatırmış, ıslık çalarak Ero çıkagelmiş.

- Günaydın hanımefendi!

- Günaydın, köylü dayı! Nereden gelir, nereye gidersin?

- Ahretten gelirim.

- Hay allahım! Acaba orada bizim Mujo'yu hiç gördün mü? Birkaç ay ön-

ce ölmüştü de...

- Görmez olur muyum? Benim ahret komşumdur.

- E sağlığı nasıl, iyi mi? İşleri yolunda mı?

- Sana nasıl desem? Aslına bakarsan pek de iyi değil. Arkadaşlarıyla bir araya gelip otursa, canı kahve içmek istese, kahve söyleyecek parası bile yok.

- Ee, sen oraya dönecek misin?

- Şimdi oraya gidiyordum...

- Öyleyse zavallı Mujo'ya iletilmek üzere sana para versem...

- N'olacak canım, ver, sevabına götürürüm.

Kadın kocasının ceketi asılı ağaca gitmiş, cebinden kesesini çıkar-mış, Mujo'ya götürmek üzere köylünün eline tutuşturmuş...

Ero, para kesesini alır almaz, vadiden aşağı yollanmış. Daha gözden kaybolmamış ki, kadının kocası çıka-gelmiş. Kadın olupbiteni ona anlat-mış:

- Ne?!... diye bağırmış adam, seni ahmak. seni budala seni! Nerede bu adam? Nereye cehennem oldu?

- Şu tarafa, diye cevap vermiş karısı korku içinde, vadiden aşağıya doğru.

Köylü atına atlar atlamaz dolan-dırıcının peşine düşmüş.

Ero etrafı bir kollamış, köylünün dörtnala peşinden geldiğini görünce, dere kenarındaki değirmene dalmış, değirmenciye bağırmış:

- Aman kardeş, durma kaç! Yoksa başın belaya girecek. Şu atlıyı görüyor musun, seni öldürmeye ahdetmiş. Hemen külahları değişelim, sen git ormanda kaybol. Ben bu adamla başa çıkarım.

Değirmenci, atının yalın kılıç değirmene doğru dörtnala geldiğini görünce, müthiş korkmuş, daha fazla düşünmeden, unlu külahını Ero'ya verip onunkini kendi kafasına geçirip tabana kuvvet ormanda seğirtmiş.

Ero değirmencinin külahını kafa-

fasına tam geçirmiş ki, kızgın köylü elde kılıç içeri dalmış:

- Hey değirmenci! O herif nereye gitti?

- İşte o tarafa... Bak çalıların içine kaçıyor, demiş Ero.

- Sen hele tut şu atımı, diyerek dizginleri Ero'ya verip, çalılıklara doğru seğırtmiş kızgın köylü...

Biraz sonra zavallı değirmencinin ensesine yapışmış, ama biraz hırpaladıktan sonra kendisinin de oyuna geldiğini anlamış.

Paldır küldür değirmene koşmuş, ama o değirmene dönene kadar, Ero atı alıp çoktan kayıplara karışmış...

Bunun üzerine, içinden karısına söylenerek, kös kös tarlaya dönmüş. Kadın, "N'oldu? Parayı geri alabildin mi? Ya atın nerede?" diye sorunca, köylü fesini yere çalmış:

- Sen Mujo'ya tütün ve kahve parası gönderdin. Ben de senden geri kalır mıyım? Zavallı ahrette yaya kalmasın diye ben de atımı yolladım!